

Gratia. Totā trinitatem optat benedicere eos. Sua tribuit cōgrua cuiq; gratiā. i. remissionē filio. charitatem patri qui ex dilectione misit filiū communicationem spiritui per quem fit vnio.

Et charitas dei Dilectio di misit xpm cui? gratia saluat. Et vt possideā hāc grāz salutis communicatō facit spiritus sancti.

Vel cōmunicatio spūs. i. spiritus ita sit vobiscum vt cōicet r cōferat vob r gratiā xpi r charitatē dei. Qd ē tota trinitas sit vobiscum. dās gratiā de cōmissis r charitatē per spiritum.

Galathe sunt greci. Galli enim in quādā grecie prouintiā olim veniētes grecis se miscuerūt. vnde prius illa pnciā gallo grecia. deide galatba appellata est. vnde cū greci acuti sint ingenij illi tñ galatbe stolidi. ad itelligēdū tardiores erāt. sic et indocti galli. bi veritatez ab aplo acceperant. b p a pseudo vt iudai zarent temptati sunt hos apostolos reuocat ad veritatē scribē ab epheso. Qd pme dat suā psonaz quam pseudo deprimebant. Inde legez improbat docens non cē tenēdā p christum. Tandem pmendat euangelium r fidem christi. qd ad salutē sufficit. C. I.

Aplūs. Domie officij terrorem icatit

Non ab hōi bus. De quidā ab apostolis electi r missi: z a iudeis pseudo apli

Nel nō per hominem christuz. Aug? in libro retract. Sed per eū iam ihesū suscitātū. Qui non vt homo hōies paulatī sed totū simul per spm̄ docuit vt per hoc sit maior. per quod videbatur minor. Ceteri enim apli videbant cē maiores. qz potes iste mim? qz nouissim? Sz ide apparz dignior. qz priores constituti sunt per christuz ad huc ex pte hominē. i. mortalē. Nouissimus vero paulus p xpm iā totū deū. i. ex omni pte immortalē.

Qui mecū sunt fratres. Volentes de via seductione. testes veritatis meq; quibus vos oportet credere. r non pauci sed omnes.

Dño ihesu christo. Quē iuriose equatis legi. dñ ipsuz n̄ sine lege ad salutem sufficere asseritis sicut nec legez sine eo. sed ab ipso sine lege gratia est. et par.

Qui dedit. Id est. spōte obtulit. qz nō est ali? qd posset apire libz nisi leo d tribu iuda Semetipsū qz n̄ erat hostia alia digna p peccatis nris delēdis qd ē initium saluationis. Quē glōci hēt lex. qz nullum pgnitus.

De seculo. Ambz. Id est. de conformitate mūdi. q nos allicit. Pre lenti. Tanto plus capit cum eterna non videantur.

Seculo nequa. Qd q mūd? iste creatus a do sit mal? b qz in eo f

† s̄ Christus gratis condonans peccata per quod iustificamur et saluamur
vos omnes sancti. † Gratia domi ni nostri ihesu christi r † charitas dei: r comunicatio sancti spiritus
† tam. correctis qz inco. rectis.

Secunda pauli ad corinthios epistola finit. Argumentum in epistola ad galathas incipit.

Galathe sunt greci bi verbum veritatis primuz ab apostolo acceperūt. Sz post discessum eius teptati sunt a falsis apostolis vt in legem r circumcisionē verterentur. hos apostolus reuocat ad fidem veritatis scribens eis ab epheso.

Stulus apo electus vel missus stulus non ab hō anania vel ab aliis minibus neqz p cōstitutus hominez. sed per ihesum christum
† s̄ qui hoc facit per filium s̄ non ergo contrari? deo a quo per filium electus est r missus vt dicitur in destructionē legis. Imponebant enim illi qz contraria deo predicaret r legem a deo datam destrueret s̄ † Et ita dignius me constituit per i mortalem christum. qz alios per mortalem r deum patrem † qui suscitauit euz

a mortuis. et qui mecum sunt omnes fratres ecclesij galathie. Gratia vobis † r pax a deo patre no

† s̄ panlus inquam r s̄ facile enim intelligit se et rare qui a multis reprehenditur

† s̄ non aliunde

unt mala. Ex h̄ seſu dñ. dies māli sūt. Quid? i maligno possit? Tpa piculo sa. Saltus q̄ pleni sūt latrōibz. r gladi? q̄ cruoz effudit. r calix in q̄ venenū tpa mala dicitur qz nō soluz tpa b etiā loca r instrumēta maloz traxerūt

† s̄ a quo secure qrenda est s̄ qui nō minor patre
† s̄ quod frustra fecisset si lex saluaret
stro r dño ihesu christo. Qui de dit semetipsū pro peccatis nostris
† s̄ quasi vt
† s̄ quod ad nequitiam trahit
vt eriperz nos de † presenti seculo

† s̄ Et qz sit firmus qd dicit Subdit
† s̄ Quasi qz christus dedit se r eripuit non est. p merito: sed secundum beniuolentiam eius. qui creauit r beniuolus est.
nequam secūduz † voluntatem dei
† s̄ s̄ chūto r deo vni in essentia: s̄ de hac redemptioe
r patris nostri † cui est. † gloria in

† s̄ confirmationis nota: s̄ quia miruz est de le ticia confugere ad epitia. cum paulatim proficien dum esset.
secula seculozum tamē. Miroz qz
† s̄ vt insensati per pseudo s̄ vltra christuz in te gem ferimur.

† s̄ auctos s̄ p predicationē † s̄ Id est. bona gra tuita que christus dat.
vos vocauit in † gratiam christi. in
† s̄ id est. legem que putatur euangelium r est con tra meam predicationem tamen secundum veri tatem non est alia vel aliud nisi per illos qui con turbant purum fontem vestri sensus. r sic paula tum tendunt conuertere euangelium in legem.

aliud euangelium. quod non est aliud: nisi sunt aliqui qui vos con turbant. r volunt conuertere euā gelij christi. Sed licet nos aut
† s̄ bon? vel malus s̄ veniens vt credibilior sit.
† s̄ quod putatur bonum

angelus de celo euangelizet vobis
† s̄ non dico pl? sed pater. s̄ h̄c verum. vtu ho nestum. sine commodum.

preter qd euangelizauim? vobis
† s̄ modo de nobis vel angelo. vel oim presens. s̄ vel mus.

anathema sit. Sicut pdixi r nūc iterum dico. si quis vobis euang elizauerit preter id quod accepi stis: anathema sit. † Modo enim

si angel? de pprio sines in padiso n̄ cēt audir? nō p̄cipitaremur i mortem. Media aq̄ posita erat oibz p̄ceptū dei. Aq̄ qdāmō pblica erat r sine frau de sine labe sine sceno fluebat. Sz v̄it angls de celo lapsus serps factus qz illidiose iā venenū spgere cupiebat. r emisit venenū d pprio locuz ē. i. de suo. Sustate r eritis sicut dij. Et illi appetētes qd nō erāt. amiserūt qd acce perūt. Anathēa h̄ x̄bū p maledicto pōit. r vulgo dñ: deuotato. Qd duo tare se quēqz nemo fere dñ. nisi se maledicēs. vñ illd. Et anathematizauit eū r citates ei? r vocatū est nomē loci illi? anathema. hinc tractū ē. vt ana thēa dte stabile aliqd r abomiabile videat vt nihil ide victoz i v? suos au ferrz b totū i pgnā luēdā votauit. b erat anathēatizare. qd vulgo dñ: deuo tare. Origo at h̄ x̄bi ē i greca lingua ab his rebz q̄ vote r p̄olute. i. p̄misse r reddite suris pōebāt i tēplis. r ē dñm a pothoy anatheme. i. suisū ponē.

Sicut predi. A maiore infert. Qñ quidē nos vel angelū excommuni carē. magis pseudo excommunicandi sunt.
† s̄ modo. Dicit qz olim dñ dixit hominē ex lege iustificari. hōis gliaz

† s̄ famiā q̄ in eis sūt

Gloria in secula. Q. b testant p̄ntel boni r futuri testabūe

In hac salutatioe p̄libanit r cōmēdatio nē sui. r qd possit gra dei. r qz lex nihil p̄fert

Miror. De de structioe legis p̄sequē ter agit apls. Et de le uitate eos resp̄hendit. qz ab euāgelio idifere te trāsiēt ad legē. Et qz galatba translatio dñ: p̄grue ex ipso noie resp̄hēsiōis occasioez sumit. Et cū h̄ p̄dca. bona ex x̄po. mi roz qz bñ instructi p̄. qz sic tā vehemēter. r tā cito. i. tā breui tpe zē.

Nos aut ange. Qui bon? p̄telligi non qz cōingit. sed adeo cert? est d verita te euāgelij sui. qz si etiā angel? aliud nūciaret non crederz b anathe matizaret.

Preter qd. Attēde nō ait plus qz accepistis. Nā si illud diceret sibi p̄li p̄udi caret. qz cupiebat veni re ad qdā qd ipse scri bebat. sic ad telaloni cēses vt suppleret q̄ il loz fidei deerāt. Sed q̄ supplet qd min? erat addit. non qd inerat tollit. Qui at p̄tergre ditur fidei regulā non accedit in via b rece dit a via.

Anathema sit. Quare b? Aug? Qz aliud euāgelizās de p uato vult pluerē. non de medio. Et cū h̄ for te hō carnali nebula p̄peditus. r a fōte cōi ad ppriā suā falsitatē reductus possit facere nūquid r angel? vere

inutilem gratiam dei predicavit. Innuat hic etiam hoc facere illos seductores ut laudarentur a iudeis quos non timet offendere paulus pro gloria christi qua veniente cessat lex.

Si adhuc hominibus placere

Hinc quidam putant sufficere conscientiam et parum quid de eis existimet alius curant sed conscientia coram deo est necessaria. conuersatio coram proximo. que si negligenti agitur. sedit exemplo. Vn alibi placere omnibus per omnia sicut et ego omnibus placeo. Item. Sine offensione estote iudeis et grecis et ecclesie dei. Item. Prouidemus bona non solum coram deo sed etiam coram hominibus. Item. Lucent opera vestra coram hominibus. Ergo contra temerarios iudices detractores susurrantes murmuratores querentes suspicari quod non vident. querentes etiam iactare quod non suspicantur. sufficit conscientia. Nec in alijs quibus placere volumus queremus nostras gloriam sed eorum salutem ut non nos sed deum laudent qui tales fecit. vnde. Nolite facere iustitiam vestram coram hominibus. vbi illos arguit qui ita vtilant opera sua. ut finem operum suorum in laudem hominum ponant eandem laudem quasi pro mercede operum suorum contentent.

Et proficiebam in iudaismo. Quasi. Qui prius in illis legalibus tantum valui. Jam illa reliqui. Ideoque vos meo exemplo ab his recedite.

Emulator existens. Augustinus. Habebat enim apostolus zelum dei: sed non scientiam. Et prouidit deus bona eius emulationem. sed deesse scientiam. et prouidit idoneum. quia qui tam fida in re minima: constantior erit in maxima. et ideo prouidit eum vocando.

Cum autem placuit. Q. tunc apparet me non didicisse: sed nec post segregauit ex vero matris. Hieronymus. Vnde de hieremia legitur priusquam te formarem in utero noui te. Qui ergo prescit futuros antequam sint. quoscumque vult nasci facit ut sint. et iam natos quos vult per gratiam vocat ut iusti sint. sicut paulus vocauit per gratiam ut annuntiaret christum.

Ex utero. Mater synagoga vter? eius. et secretarij eius sunt pharisaei de numero quorum separatus est.

Jacobum fratrem domini. Hiero. Quia hic iacobus fuit filius?

ad honorem hominum an dei. quasi non hominum. sed dei quero honorem? et sicut quando literas a principibus sacerdotum accepi: non

hominibus suadeo an deo? An quero

hominibus placere? Si adhuc hominibus placere vellem? et quod modo sum et ideo eos excommunico.

hominibus placere: et christi seruus? et ideo non suadeo vel placeo hominibus: sed huiusmodi excommunico. quia euangelium quod predico non est secundum homines. et respicit ad id quod supra non ab hominibus neque per hominem

non essem. Notum enim vobis

facio fratres euangelium quod est

euangelizatum a me: quia non est docentem vel imitantem sed forte inde dubitatur non ab homine.

secundum hominem. Neque enim

ego ab homine accepi illud. neque

didici: sed per reuelationem ihesu christi. Audistis autem conuersationem meam aliquando in iudaismo.

quoniam supra modum persequabar ecclesiam dei. et expugnabam illam. et proficiebam in iudaismo.

supra multos coetaneos meos in genere meo: abundantius emulatores existens paternarum mearum traditionum. Cum autem placuit

ei qui me segregauit ex utero matris meae. et vocauit per gratiam

ioseph. qui pater ihesu dictus est. Sed non est hoc ratum. cum ioseph virgo fuisset creditur. Alia ergo causa quaerenda est quaerit fratrem domini dicitur sicut ioseph et simon et iudas. Vn in euangelio dicitur. Ecce pater tuus et fratres tui sunt. Vnde gloriatur quod fratres dicitur. Am

dicendum est quod maria mater domini ioseph et anne filia fuit. qui nupsit ioseph. et ita ioseph fuit putatus per christum. Porro tuum autem ioseph cleophas fuit ioseph eandem annam accepit uxorem. et genuit ex ea filiam. quam vocauit maria. qui nupsit alpheo. qui genuit ex ea filios. scilicet iacobum ioseph symonem iudam

Porro autem cleopha. Quidam salome eandem annam duxit. et genera uit ex ea filiam nomine maria. qui nupsit zebedeo. et habuit ex ea filios. scilicet iacobum qui dicitur maior et iohannem euangelista. Tres vero filias habuit. et tres filias. Nunc videtur quod iacobus alpheus minor et fratrem domini dicitur sit. Minor dicitur esse ad vitam iacobi zebedei qui maior dicitur non habet tempus quod ponitur secundo domini. ita quod iacobus alpheus minor. qui postquam christo ad hessit. frater vero domini dicitur esse. et quibusdam placet. quod filius fuit mater ter christi. Vel pro filium dicitur scitatis. vel quod nepos fuit patris christi. scilicet cleophae. Debeo etiam cognatione germana ex parte patris iacobus fratres vocat. vnde hiero. dicit intelligi fratres domini hunc iacobum et fratres eius bis tribus. Quidam se quod deliramenta apostolorum suspicantur fratres domini foris stantes esse filios ioseph de quibus muliercula. Sed pro fratribus fratres domini habere debent. scilicet filios alpheus et mater ter christi matris iacobi minoris et ioseph et iude. Quatuor enim modis in divinis scripturis fratres dicitur. scilicet natae gente cognatione affectu. Natae ut elian et iacob

me. ut euangelizarem illum in gentibus. et vocauit me et reuelauit filium et predicauit in structus a deo. et ideo non aliud tenendum nec hominibus credendum: quasi vicia respuit. vel pinquos genere.

et continuo non acquieui carnibus. et sanguini. Neque ueni iherosolimam ad antecessores meos apostolos: sed abi in arabiam. et iterum reuersus sum damascum. Deinde post annos tres ueni iherosolimam videre petrum. et mansi apud eum diebus quindecim. Alium autem apostolorum vidi neminem: nisi iacobum fratres domini. Quae autem

tem scribo vobis. Ecce coram deo quia non mentior. Deinde ueni in partes syriae et cilicie. Et amatem ignotus facie ecclesiarum iudeorum que erant in christo. tantum autem nunc euangelizat fidem quam aliquid quando expugnabat: et in me glorificabant deum.

et de me scilicet id est. quod de me audierant memorie mandauerant. auditum habebant: quoniam qui persequeretur nos aliquando. nunc euangelizat fidem quam aliquid quando expugnabat: et in me glorificabant deum.

et de me scilicet id est. quod de me audierant memorie mandauerant. auditum habebant: quoniam qui persequeretur nos aliquando. nunc euangelizat fidem quam aliquid quando expugnabat: et in me glorificabant deum.

et de me scilicet id est. quod de me audierant memorie mandauerant. auditum habebant: quoniam qui persequeretur nos aliquando. nunc euangelizat fidem quam aliquid quando expugnabat: et in me glorificabant deum.

et de me scilicet id est. quod de me audierant memorie mandauerant. auditum habebant: quoniam qui persequeretur nos aliquando. nunc euangelizat fidem quam aliquid quando expugnabat: et in me glorificabant deum.

et de me scilicet id est. quod de me audierant memorie mandauerant. auditum habebant: quoniam qui persequeretur nos aliquando. nunc euangelizat fidem quam aliquid quando expugnabat: et in me glorificabant deum.

et de me scilicet id est. quod de me audierant memorie mandauerant. auditum habebant: quoniam qui persequeretur nos aliquando. nunc euangelizat fidem quam aliquid quando expugnabat: et in me glorificabant deum.

et de me scilicet id est. quod de me audierant memorie mandauerant. auditum habebant: quoniam qui persequeretur nos aliquando. nunc euangelizat fidem quam aliquid quando expugnabat: et in me glorificabant deum.

et de me scilicet id est. quod de me audierant memorie mandauerant. auditum habebant: quoniam qui persequeretur nos aliquando. nunc euangelizat fidem quam aliquid quando expugnabat: et in me glorificabant deum.

et de me scilicet id est. quod de me audierant memorie mandauerant. auditum habebant: quoniam qui persequeretur nos aliquando. nunc euangelizat fidem quam aliquid quando expugnabat: et in me glorificabant deum.

et de me scilicet id est. quod de me audierant memorie mandauerant. auditum habebant: quoniam qui persequeretur nos aliquando. nunc euangelizat fidem quam aliquid quando expugnabat: et in me glorificabant deum.

et de me scilicet id est. quod de me audierant memorie mandauerant. auditum habebant: quoniam qui persequeretur nos aliquando. nunc euangelizat fidem quam aliquid quando expugnabat: et in me glorificabant deum.

et de me scilicet id est. quod de me audierant memorie mandauerant. auditum habebant: quoniam qui persequeretur nos aliquando. nunc euangelizat fidem quam aliquid quando expugnabat: et in me glorificabant deum.

et de me scilicet id est. quod de me audierant memorie mandauerant. auditum habebant: quoniam qui persequeretur nos aliquando. nunc euangelizat fidem quam aliquid quando expugnabat: et in me glorificabant deum.

et de me scilicet id est. quod de me audierant memorie mandauerant. auditum habebant: quoniam qui persequeretur nos aliquando. nunc euangelizat fidem quam aliquid quando expugnabat: et in me glorificabant deum.

et de me scilicet id est. quod de me audierant memorie mandauerant. auditum habebant: quoniam qui persequeretur nos aliquando. nunc euangelizat fidem quam aliquid quando expugnabat: et in me glorificabant deum.

et de me scilicet id est. quod de me audierant memorie mandauerant. auditum habebant: quoniam qui persequeretur nos aliquando. nunc euangelizat fidem quam aliquid quando expugnabat: et in me glorificabant deum.

et de me scilicet id est. quod de me audierant memorie mandauerant. auditum habebant: quoniam qui persequeretur nos aliquando. nunc euangelizat fidem quam aliquid quando expugnabat: et in me glorificabant deum.

et de me scilicet id est. quod de me audierant memorie mandauerant. auditum habebant: quoniam qui persequeretur nos aliquando. nunc euangelizat fidem quam aliquid quando expugnabat: et in me glorificabant deum.

et de me scilicet id est. quod de me audierant memorie mandauerant. auditum habebant: quoniam qui persequeretur nos aliquando. nunc euangelizat fidem quam aliquid quando expugnabat: et in me glorificabant deum.

et de me scilicet id est. quod de me audierant memorie mandauerant. auditum habebant: quoniam qui persequeretur nos aliquando. nunc euangelizat fidem quam aliquid quando expugnabat: et in me glorificabant deum.

et de me scilicet id est. quod de me audierant memorie mandauerant. auditum habebant: quoniam qui persequeretur nos aliquando. nunc euangelizat fidem quam aliquid quando expugnabat: et in me glorificabant deum.

et de me scilicet id est. quod de me audierant memorie mandauerant. auditum habebant: quoniam qui persequeretur nos aliquando. nunc euangelizat fidem quam aliquid quando expugnabat: et in me glorificabant deum.

et de me scilicet id est. quod de me audierant memorie mandauerant. auditum habebant: quoniam qui persequeretur nos aliquando. nunc euangelizat fidem quam aliquid quando expugnabat: et in me glorificabant deum.

inrat. quia nisi hoc faceret non crederent ei. quibus non expedit ut non cre-
dant. Et ideo quod plus est quam est non hoc quod amplius est a malo est et
si non a malo iurantis a malo est non credentis. Sed non ait apostolus. Si quis
autem plus facit malum est
sed quod amplius est a
malo est.

C. II.

Deinde post an-
nos. xiiii. A passione
domini quando conuersus
ad fidem venit sicut be-
da super actus apostolorum
scribit demonstrat.

Et contuli eum
illis. Dico. Dicitur
se non habuisse securi-
tatem euangelii; nisi
esset auctoritate petri et
aliorum roboratum. Au-
gustinus. Apostolus enim paulus
christi ascensionem de celo
uocat. si non apostolus con-
cariet et cum eis euange-
lium perferret quod eiusdem
societatis esse apparet et
illi non crederet. Sed
cum cognouissent eum
hoc annunciantem quod illi
et in eorum comunione et
unitate uidentem. acce-
dentibus etiam per eum ta-
libus signis. qualia et
illi operabantur. ita eum
domino commendante auto-
ritate meruit. ut uerba
illa sic audiantur in ec-
clesia. tamquam in illo christus
sicut ipse uerissime di-
xit. locutus audiatur
Quod pro his inquit. tan-
tum rogo. id est. discipu-
lis. qui cum illo tunc erant.
sed etiam qui futuri erant
Quotquot enim postea
crediderunt in eum. cre-
diderunt per uerbum eorum
scilicet apostolorum. id est. per eu-
angelium. Quisquis enim
in christum credit. eu-
angelio credit. quod dictum
est esse uerbum eorum. quod
ab eis est primitus ac-
cipue predicatum. Itaque
enim ab ipsis predica-
batur quoniam per reuelato-

nem christi ipsum uerbum eorum paulus accepit. et per uerbum hoc. etsi non
per eos cum accepisset a deo illud credidit paulus. unde et contulit cum illis
euangelium. et dextras accepit. quod idem uerbum cum eis. etsi non per eos habuit.
Ipsa enim collatio uerba doctrine spiritus excussa omni lepro varietate monstrat. Ne
prolixi quod dominus in euangelio curasse legitur et misisse ad sacerdotes ut se eis
ostenderent non absurde intelligunt illi quod sciam uere doctrine non habentes. va-
rias doctrinas perferent erroris. Nulla porro falsa doctrina est. quam non aliquid ue-
ra intermiscet. uera ergo falsis inordinate permixta in uera doctrina lepra signi-
ficat. quam uerba corporis colore diuersis locis variat atque maculat. ut ergo apostolus
dicatio ab omni corruptiois lepra monstraret. cum alijs apostolis uult euangelium
aliter enim non crederet ecclesia ei quod non fuerat cum domino. Separati his non publice. ne
fidelibus ex iudea quod putabant legem esse seruandam. fidei scandalum nasceret. Eo tunc
cum uisset petrus antiochia. licet in actibus apostolorum non legatur. in facie ei restitit.
Subintroductos. A iudeis. Quod enim infideles per se non poterant
per falsos fratres moliebant. quos se ipse religionis immiserat. ut exploraret quod lib-
tas est nobis in fide christi. non ut tenerent. sed ut aliqua libertas ab ea in ser-
uitute legi redigeret. quod si esset. ueritas euangelij apud gentes non maneret. sed omnes
iudicarent. Et ideo huiusmodi ad assertorem predicatois sue conferebat. nullatenus

Et de post an-
nos. xiiii. itez ascendi

qui de iudeis quibus hinc inde testibus pa-
teret falsum esse me aliud gentibus aliud iudeis
predicare.

hierosolimam cum barnaba. assumpto
qui gentilis non solum mea dispositio
et tyto. Ascendi autem secundum re-
dei. pro assertionem predicationis. quia multus
erat scrupulus perturbantibus iudeis. quem no-
luit deus tollere. et tanquam amicis et paribus non
didici tanquam a maioribus.

uelationem. et contuli cum illis
euangelium quod predicatum in gentibus.
propter infirmos qui non possent omnia capere.

Deorsum autem his qui uidebantur
alicuius auctoritatis si ne putarent inuili-
ter predicasse

esse aliquid: ne forte inuacuum
predicationis opus cursum appellat pro totum
et eloquio non solum
in collatione approbatus sum.

currem aut cucurrisses. Sed ne
Cur ergo uultis uos galathe circumcidi: cum
sic uero a gratia recedentes de lege transitis

quod tytus qui mecum erat cum esset
rationibus eorum. sed susceptus est ab aposto-
lis in societatem in circumcisis

gentilis compulsus est circumci-
Non est compulsus circumcidi. sed neque ad ho-
ram in aliquo cessimus. Cur non hic. cum alibi
ut in circumcissione timotheus: propter falsos fratres.

di: Sed propter subintroductos
qui se fingunt amicos sed sub habitu pacis et
humilitatis

falsos fratres. qui subintroierunt
aliud fingendo. et aliud querendo. ut accusaret
libertatem nostram.

explorare libertatem nostram quam
in fide christi

habemus in christo ihesu: ut nos
carnalem obseruantiam a qua liberi sumus per
fidem christi quasi conuicti de lege

in seruitute redigerent. Neque ad
horam cessimus subiectioni: ut ue-
ritas euangelij permaneat apud

uoluit cedere. Alibi ubi non obfuit: per scandolo iudeorum circumcidi timotheus.
In his omnibus et se commedat. et legem non tenendam probat. Unde sim aliam scripsit
Quidam enim latini codices non habent neque: quod ita potest legi. Quare non est impulsus
circumcidi. Sed alibi.

Propter falsos fratres ad
horam cessimus subiecti in
circumcissione timothei

Reddit cum pueniens
calumnias quibus impulsus est
facere quod nolebat pro
scandolo iudeorum

Neque ad horam
Ambrosius. Recedat horam
cessit. quod non cessit. quod
si aliquis cessit. quoniam nec
ad horam. Cur etiam propter
falsos fratres. si per se fa-
ctum erat. Cessit ergo propter
illos. quod per se non faceret
humiliatis se legi circumcisi-
so timotheo. ut uolens et
scandalum iudeorum cessa-
ret. quod pati erat promoue-
re tumultum et seditionem
si illi filium iudei circum-
cisi susciperet. et epistolam or-
dinaret. De filiis gre-
corum non erat scandalum. quia
epistola apostolorum inde data
erat. non optere eos circum-
cidi. sed iudei credentes
circumcidebant filios suos
nec epistola apostolorum uetera
uerat nec de his aliquid si-
gnificauerat. unde nec ti-
meo compulsus est circumcidi
quod de grecis. si timotheus
filius iudei. propter explora-
tores. ut uitas euange-
lij maneat. quia christo ne-
que spiritum. neque circumci-
sio aliquid ualet. sed fidelis
quod dilectio operatur.

Quales autem an-
Indicat se in legalibus
pauallisse. sed nihil tamen
fuisse sibi. et ideo gala-
this non curanda sunt
legalia. Ad priora non
recurso. quia ea que
modo sunt sufficientia
sed quia qui uideban-
tur esse aliquid nihil
contulerunt. In quo
apparet quod non in-
ferior illis. uel non ac-
cipit personam. quia si ita esset: ego paulus autem impius. cui tales nihil preferrent: non
fuisse. Vel illud nihil interest. sed nichil mihi contulerunt.

Vel sic. Quales et ipsi aliquando fuerunt. Quia et ipsi peccatores
et idiotie. Qui uidebantur esse aliquid. Id est. alicuius aucto-
ritatis. quia cum domino ambulauerunt. et transfigurationi eius interfue-
runt uidebantur dico ab his. id est. falsis fratribus. Quia qui uidebantur
esse aliquid carnalibus hominibus uidebantur esse. Nam ipsi non sunt a-
liquid. Etsi enim boni ministri dei sunt. christus in illis est aliquid non ip-
si se. Nam si ipsi essent aliquid per se ipse fuisset aliquid. fecisset et paulus iudeis

Sicut et per. c. Ita tamen disceptata est eis ut petrus gentibus predicaret. si cum
Qui ei ope. etc. Augustinus. Christus paulo dedit ut ministraret gentibus
qui etiam petro dederat. ut ministraret iudeis.

Colone. Colonia firmamentum dicitur. uita. quia etiam sapientia edificauit. id est. co-
stituit in septem columnis. quo numero uel ueritas predicato. quia solus ponit
per ueritas. uel septenaria operatio ipsius sancti insinuat.

Dexteras de. Unde et commisit cum illis et dextras accepit. quod idem cum eis habuit
huit. Ipsa collatio unitate doctrine monstrat. aliter non crederet ecclesia ei. quod non

Ut nos in gentes. Ut eum primus in predicatione gentium. fuerat cum domino.

autem qui uidebantur aliquid esse
hoc non dicitur in contumeliam eorum. non
sunt superiores inuenti. ego et potius sopini
nihil contulerunt. Sed econtra
onem impugnantium

cum uiderent quod creditum est
et ita principaliter

mibi euangelium preputum. sicut et
per hoc uidetur

petro circumcissionis. Qui enim
Id est. dedit quecumque habet eligendo

operatus est petro in apostolatus
iudeorum ad meum honorem.

circumcissionis: operatus est et mihi
inter gentes. Et cum cognouis-
et miracula feceram. quia gentes uerterat

sent gratiam que data est mihi. ita
qui semper in secretis cum domino fuerunt.

cobus et cephas et iohannes qui
sustentatio totius ecclesie

uidebantur columnę esse. dexte-
ras dederunt michi: et barnabe
signum ad hoc iremus

societatis. ut nos in gentes. ipsi
hoc addiderunt

autem in circumcissionem: tantum
Hierusalem. Qui precia rerum suarum uen-
ditarum ad pedes apostolorum posuerunt. et ad
opus illorum collectas faciendo. Ecce quod non
his eggerant.

ut pauperum memores essemus
ante admonitionem eorum

Quod autem etiam sollicitus fui

capit personam. quia si ita esset: ego paulus autem impius. cui tales nihil preferrent: non
fuisse. Vel illud nihil interest. sed nichil mihi contulerunt.

Vel sic. Quales et ipsi aliquando fuerunt. Quia et ipsi peccatores
et idiotie. Qui uidebantur esse aliquid. Id est. alicuius aucto-
ritatis. quia cum domino ambulauerunt. et transfigurationi eius interfue-
runt uidebantur dico ab his. id est. falsis fratribus. Quia qui uidebantur
esse aliquid carnalibus hominibus uidebantur esse. Nam ipsi non sunt a-
liquid. Etsi enim boni ministri dei sunt. christus in illis est aliquid non ip-
si se. Nam si ipsi essent aliquid per se ipse fuisset aliquid. fecisset et paulus iudeis

Sicut et per. c. Ita tamen disceptata est eis ut petrus gentibus predicaret. si cum
Qui ei ope. etc. Augustinus. Christus paulo dedit ut ministraret gentibus
qui etiam petro dederat. ut ministraret iudeis.

Colone. Colonia firmamentum dicitur. uita. quia etiam sapientia edificauit. id est. co-
stituit in septem columnis. quo numero uel ueritas predicato. quia solus ponit
per ueritas. uel septenaria operatio ipsius sancti insinuat.

Dexteras de. Unde et commisit cum illis et dextras accepit. quod idem cum eis habuit
huit. Ipsa collatio unitate doctrine monstrat. aliter non crederet ecclesia ei. quod non

Ut nos in gentes. Ut eum primus in predicatione gentium. fuerat cum domino.

sicut petrus in circumcissione. Et sicut apostoli petro. ita barnabas sibi.

Restiti. Quod non auderet nisi se non impari sentiret. Ab emulis noue legis dicebatur paulus gr̄e predicator egregi⁹ damna re legem moysi. vt sacrilegam. nec deo mandante scriptam. 7 ideo etiam ipse se iudicauit ostendens non esse eam sacrilegam iudeis. vt est ydolatria gētib⁹. nec tamen esse necessariam saluti.

Postq̄ venirent quidam. Quidaz emulatores legis. qui equo iure christum 7 legem venerabatur. quos timens non miscbatur gentibus. Quod si solum esset. non eēt rephensibile. Sicut 7 ipse paulus pro scandalo aliquando cessit. sed i hoc erratum est. q̄ gētes cogebat iudicare

Sed cum vidissem. Hiero. ad aug. Paulus i petro non potuit rephedere qd ipse fecit. nec arguere similitudinem cuius 7 ipse reus erat. Sz fut h̄ rephensio disp̄satoria. nō vera. Nec petrus peccauit. nec paulus pecciter arguit. Petrus aut̄ fuit h̄ decreti autor. legem post euāgelium nō eēt seruanda 7 q̄ post visionē linteae ad corneliū intravit. 7 cū gentibus comedit. Qui etiā questionem de hac re soluit. Cū ei paulus 7 barnabas iā cōuersis multis gentibus venissent antiochia. Quidam de iudea dicebāt. sine lege moysi nomines posse saluari tūc vtriq̄ de hac q̄stione ascenderūt h̄rlm ad aplos. Petrus vero ait. Deus dedit illi spiritū sicut 7 nobis. 7 nichil discreuit int̄ nos 7 illos. fide purificans corda eorū. Quid ḡ tēptatis deū imponē iuguz qd neq̄ nos neq̄ p̄ces n̄ri portare potuimus. Sed p̄ gr̄as cre dim⁹ saluari sicut 7 illi. Petrus itaq̄ bñ se sit d̄ abolitōe legi. h̄ simulauit p̄tione iudeoz. ne occasione gētū a fide recederent. 7 sic p̄deret suū gregē. Filauit aut̄ 7 paul⁹ p̄ simili metu. vt i circumcissione tymothei. 7 ipse qui nutriuit comā ex voto vt nazareus. i cenabis ex lege caput totondit. Post multa etiā in h̄rlm consilio iacobi 7 p̄sbitorū purificatus scdm legem intravit in templum. 7 hostiam obtulit. Ecce quomodo iude⁹ iudeis. Augustinus vero de gentibus credentes dicit legi onere liberos esse. de iudeis. legi eēt subiectos. nec peccare si circumcidunt 7 sacrificant. si modo sp̄e salutis i eis non cōstituant. nec peccat petrus si iudicabat. q̄ gentes cogit iudicare suo exēplo. in q̄ solo paul⁹ cū rephendit. vt doctor gentium. vt sit rephensio vera nō dispensatoria. Hiero. Sed si p̄ euāgelium bñ facit qui iudicat in sacrificijs 7 ceteris. in h̄rlm labimur cherinthi 7 bebionis. qui propter hoc sunt anathematizati. qd euāgelio miscuerunt cultus legis. Qui dum volunt 7 iudei 7 christiani eēt. neutrum sunt. Et si tales suscipimus vt in ecclesia dei faciant quod fecerunt in synagoga sathane. non illi christiani sicut. sed nos iudeos facient. Sunt vtriq̄ iudeozum ceremonie omnibus mortifere fidelibus. finis enim legis christ⁹. Item. Lex 7 p̄phetę vsq̄ ad iohannem. Et consummabo testamentum no

non minus diligenter q̄ illi p̄ceperunt. 7 ipse si nihil mihi conuulerunt. sed ego petro hoc ipsum facere. Lum autem venit i iherosolimam. sicut non in oculis. sz coras omnibus quibus nocebat s̄ eundo s̄ in p̄sētia omnium.

nisset cephas antiochiam. in facie tanquam par. s̄ quod non anuaduerebat iudicando s̄ non temere. s̄ dignus reprehensio ne. pro aliis non pro se em eius restiti. quia reprehensibilis erat. Prius enim q̄ veniret i iudei s̄ hierosolimam ecclesie episcopo. s̄ nō habent discretionem in cibis qdā ab iacobo. cū gētibus edebat s̄ illi s̄ latenter per aliquas occasiones s̄ a cibus gentium

Lum autē venissent. subtrahabat s̄ per se gregē faciebat cū iudeis s̄ nō cibos. sz 7 segregabat se. timens eos qui ex erāt infirmi. vel si firmi. pro more suo scandalizarentur. s̄ quasi discerneret cibos.

circumcissione erant. Et simulatio ni eius consenserunt ceteri iudei. ita vt barnabas duceretur ab eis in illa simulatione. Sz cū vidisset q̄ non recte ambularent ad veritatem uia pro his sanandis. dicitur est vt omnes illius obiurgatione sanarentur.

te euāgelij. dixi cephe i corā omnibus. Si tu iudeus cum sis gēte gentium nō iudeoz ritus q̄ scit nihil conferte. tūlter 7 non iudaice uiuif. quomodo gentes cogis iudicare. Nos natura iudei. 7 non ex gentibus peccatores v̄sus est dici valde iniquos. non de his qui cum iuste ac laudabiliter uiuant. non sūt sine peccato. Sed tamen

peccatores. Scientes autē q̄ nō

uum super domum israhel. nō dicit populo gentiuz. sed iudeis. vt n̄ in ueritate litterę uiuant. sed in nouitate spiritus. Nec sunt ille ceremonie res indifferetes inter bonū 7 malū. Si obseruandę sunt. salutem afferunt. Si salutē non afferunt. non sunt obseruandę.

Dixi cephe. Aug. Ipse petrus qd a paulo fiebat uiliter libertate charitatis secū ac benigna pietate humilitatis accepit. Atq̄ ita exēplū posteris p̄buit tanto sancti q̄to ad imitādū difficult⁹ q̄ nō dedignetur maiores sicut

quantumcumq̄ in lege. s̄ iudeis. s̄ que sunt de sacrificijs 7 alijs legalibus iustificabitur homo ex operib⁹ legis. nisi per fidem ihesu christi.

Et nos in christo ihesu credimus. opera sunt ex gratia. sed non ex opere gratia. q̄ ipsa prima ē. ex q̄ impetratur cetera. sicut

vt iustificemur ex fide christi. 7 nō quo modo. s̄ quia iudeus non est iustus ex legemultominus caro. i. peccator ex gentibus. ex operib⁹ legis. Propter quod

ex operibus legis non iustificabitur gentilis. Sed si dicitis nos peccasse q̄ legem dimisimus. 7 in christo iusticiam querimus. tunc qui hoc p̄cepit est peccati minister. sz nunquid. quasi mirum est si quis dicat. omnis caro. si querentes iusti

ficari in christo. inuenti sumus et ipsi peccatores. nunquid christ⁹ qui eam ministrat. Ego enim sequor eius legem destrui rationabiliter uiuendo. 7 docendo. rē re edifico. contra legem facio. Nam per auctorem legis ipsam legem dimisi. quasi ei mortuus. nullum sensum eius habens.

peccati minister est. Absit. Si ei q̄ destrui iterum redifico. p̄torem me constituo. Ego enim per legē legi mortuus sum. vt deo uiuam. christo confixus sum cruci. Cuius autē iam nō ego uiuit uero

in me christus. Ante nunc uero in me christus. s̄ corruptibili in qua est inuentum. r̄t̄o. i. q̄ igne non r̄t̄o. per fidem est non per opera laboriosa. s̄ car⁹ fides ualere p̄t

uo in carne. in fide uiuif. filij dei:

in me christus. Ante nunc uero in me christus. s̄ corruptibili in qua est inuentum. r̄t̄o. i. q̄ igne non r̄t̄o. per fidem est non per opera laboriosa. s̄ car⁹ fides ualere p̄t

uo in carne. in fide uiuif. filij dei:

uo in carne. in fide uiuif. filij dei:

uo in carne. in fide uiuif. filij dei:

uo in carne. in fide uiuif. filij dei:

uo in carne. in fide uiuif. filij dei:

uo in carne. in fide uiuif. filij dei:

uo in carne. in fide uiuif. filij dei:

bi forte rā tramitē re liquissent. etiā a posteriorib⁹ corrigi. Lams itaq̄ iuste libertatis i paulo. scē humilitatis in petro.

Dixi cephe. Vt i eo q̄ p̄tē dicit q̄tū

Die. Hinc dicit galathe petri autoritate nō eēt iudicanduz q̄ in hoc rephensio ē.

Quo cogis. Qd docētis impio. s̄ cōuersatōis exēplo.

Nos natura. Commendata autoritate sua. iam rōnib⁹ incipit agere. q̄ carnales obseruātē p̄ xpm non sunt obseruandę

Quasi diceret. Benctes nō debēt iudicare. q̄ nos q̄ ualimul i lege scim⁹. eā nō iustificā. 7 ideo ea dimissa ad christum p̄fugi.

Nisi per fidem ihesu christi. Non iō dicit ex fide q̄ opa bona frustrētur. cū de us reddat vnicuiq̄ h̄ opa sua. Sed q̄ opa sūt ex gr̄a. nō ex opib⁹ gr̄a. q̄ fides p̄ dilectōnem opans. nihil opa reur. nisi ipsa dilectio dei diffūderetur in nobis p̄ sp̄m sanctuz. nec ipsa fides eēt in nobis nisi deus eam daret.

Omnis caro. Nota q̄ de iudeis ponit homo. de gentibus caro. Homo ibi. Scientes autē q̄ non zē Caro ibi. Propt̄ qd ex operibus zē.

Si querentes

Si querentes

Si querentes

Si querentes

Si querentes

Si querentes

Si querentes

Si querentes

Si querentes

Marginal notes on the right side of the page, including references to other parts of the text and commentary.

vigores bene operandi habeo. Jam non ego, ille peccator qui propter eam
Sed christus. Id est novitas christi apparet in me. Ad quid glori-
Et tradidit semetipsum. Attende quod filius semetipsum tradidit ut b-
 dr. Et pater eum tradidit. Ut alibi ait aplos. qui proprio filio non peperit sed
 pro omnibus nobis tradidit illum. Judas igitur quid fecit. Vides quia non quod
 faciat homo considerandum est. sed quo animo et voluntate faciat. In eodem facto in-
 venimus deum in quo invenimus iudam. Deum benediximus. iudam detestamur.
 benediximus charitatem detestamur iudae iniqui-
 tatem. Deus cogitavit salutem nostram qua re-
 deperit sumus. Judas cogitavit scilicet quod videri
 dicitur dnm. fili propter quod dedit pro nobis.
 Diversa sunt intentio. di-
 versa facta facit ut in-
 sit una res. ex diversis
 sic ea intueamur. unum
 amandum. alterum da-
 nandum. unum glorifi-
 candum. alterum detestandum
 invenimus.

III.

Dimensati. ver-
 ba irascuntur. Dimensati
 ti g. qui nec se circum-
 tos a pseudo agnoscunt
An quo. oc. Aug.
 In oculis et sensibus
 prudentium xps morte
 et dyabolus dante vi-
 detur: non ipse dante
 ee. Unde oleas. Eo
 mors tua o mors. Et
 h est xps moysi q ver-
 sa i serpente devoravit
 serpentes magoz. h est
 sumus sacerdos i lege
 in cui morte q sangui-
 ne. primi fuderat igno-
 rant. et ob id metuentes
 ad citate refugit se pu-
 lerat. absoluebatur. et
 securi fiebant a metu.
 Ita morte xpi damna-
 to supbo salus nra p-
 curata est. Quod insinu-
 abat ineffabile nomen
 dnm. scriptum in lamina
 sumi potestis. qd erat
 terragramato. i. qtu-
 or litteraru. q sunt ioh-
 be. van. heb. i. pncipi-
 um passiois vite iste.

ille cui iste legal sacerdos gerit psona e nob p psona autor et reparator
 vite p ada amisse. Un qui ascendit super occasum dms nome illi. Occasu
 u mortis xps ascendit. i. triuphanit dyabolu et morte supado. Sz ocul final
 toz videt pdenatus. et in eoz sensu tm crucifix. vt homo in q nulla spes
 sit. In illis vivit christus. in istis est mortuus.

Fascinauit. Fascinatio qm magis dilutionibus aliter qda oculis hoim
 onduatur. q sunt. Dicit etia fascino vulgo q nocet infatibus. Dicitur ei q
 ruda oculi visu videntes du et hic eoz actus fascino dicit. et pot fieri vt huic
 peccato inseruiat demones. Silt et invidia taq fascino vit. Inuidia eni
 no mo sibi nocet sed et his in quibus aliq bona ee incipiunt. Un salom. Fas-
 ciatio malignitatis obscurat bona. Sic factu e vt invidi taq fascinoates no
 cuert galathis. nup in xpo renatis vt ydes galathae fidei stomacho nauis
 te abum spiritus euomerunt.

An quoz oculos. vere fascinoati. q ante oculos. i. in via pntia ille
 tantus q est ihs christus. et p vobis crucifixus. et proscriptus. i. exhereditatus. et
 h i vob. In alijs n debent pati vt ignu et hereditate sua amittent. necdu i vob

Vel. An quoz oculos. Id est. proscriptio ei ita fuit vob nota: qm an vos
 eet sca. et i vob. i. intellectib. vris cat crucifixio. vt i sacre qlit sca. et qd ptulit

per hoc fides efficacit bnt. et per dilectionem
 qui tantus s solum. non aliud sacrificium.
q dilexit me: et tradidit semetipm
 ergo non recipio legem. qd est abucere gratia
 nec debeo quia s vel non sum ingratus gre dei
pro me. Non abiicio gratiam di.
 non abiicio. vel non su ingratus vt aliud ei pparat
 est

Si enim per legem iusticia: ergo
 frustra
christus gratis mortuus est.

III.

O s. d. si ex lege. s. ex fide iusticia
 e x christi ex dilectioe se. p nobis
 tradidit s. et cu hec oia constet. et i
 his instructi fuistis s. doleat s. p i
 crepationem commonet.

Insensati ga

per similitudinem qd ante oculos est non videatis
 veritas se ingerit. et ei non creditis
lathe. quis vos fascinoavit verita
 et credere. Id est. dum per legem xpm
 deseritis. christi est a vobis proscriptus. sicut a py-
 lato. et dum insufficientem creditis a crucifixioibz
 non differitis.

ut non obedire? Ante quoz ocu-

los ihesus christus proscriptus e

et in vobis crucifixus. **Doc soluz**

volo a vobis discere. Ex operibus

legis spiritum accepistis: an ex au-

ditu fidei? Sic stulti estis. vt cum

spiritu ceperitis: nunc carne con-

summamini? Tanta passi estis si-

ne causa? Si tamen sine causa.

Proscriptus e. Be. Id est. hereditate sua amisit vospis. Dat aut
 crucifixus: pondere pncipatibz indiget cum dolore.

Hoc solum volo. Comotis p increpatioez. pbat q lex no est o bfer-
 uada. qz no ex ea. s. ex fide veniunt oia necessaria. spūs. iusticia. bndictio. Q.
 Quam fasciatu et stulti. tm h volo a vobis discere. qz h adeo euides e. vt z
 stulti doceant. Solum si nihil aliud eet. h ad pbadu sufficerz: cu pset qz
 spm accepistis an ex opibz vbi labor q nuqz habuistis. an ex fide q auditus
 facilitate venit

Qui ergo tribuit vobis spiritum
 et operatur virtutes in vobis. ex

operibz legis: an ex auditu fidei?

Sicut scriptum est. Abraham cre-

didit deo: et reputatum est ei ad iu-

sticiam. Cognoscite ergo. quia qui

ex fide sunt. hi sunt filij abrae. Pro-

uidens autem scriptura quia ex fi-

de iustificat gentes. deus. pronun-

ciavit abrae: quia benedicentur in

te omnes gentes. Igitur qui ex fi-

de sunt. benedicentur cum fidei

bus legis sunt. sub maledictio

sunt. Scriptum est enim: Maledi-

cius omnis homo. qui non per-

manferit in omnibus que scripta

sunt in libro legis: vt faciat ea.

Quoniam autem in lege nemo

facit ea.

ergo nemo iustificabitur.

per legem.

sed per fidem.

quae operatur in vobis.

quae est ex fide.

ergo deus iustificat.

gentes per fidem.

ergo nemo iustificabitur.

per legem.

sed per fidem.

quae operatur in vobis.

quae est ex fide.

ergo deus iustificat.

gentes per fidem.

ergo nemo iustificabitur.

per legem.

sed per fidem.

quae operatur in vobis.

quae est ex fide.

ergo deus iustificat.

An ex auditu fi-

dei. Aug. Vtqz ex

fide no ex opibus legi

Ab aplo ei predicata

eis fidel. in q pdicati

one aduetum et pntia

spu sancti senerat. Et

e sensus. Si i illis opi

b legis eet salus via

no daret vobis spu

sanctus. nisi circumsis

Sed fuit dar vobis

anqs opa legis bntis

Sciendū q nūc de

opibus maxie tractat

q sunt in sacramentis. q

non sunt necaria. vbi

gra fidei est. Biptita

lut ei opa legi. ptm in

facis. ptm in moribz

accipiunt. Ad sacra p

tinēt circumsio sabba

tm neomenie sacrificia

et hmoi inuere obler

natie. Ad mores autē.

Non occides. non me

chaberis et hmoi. In

obseruatijs si no intel

ligatur seruitus sola e

Si at obfuent et itelli

gant. no mo nihil ob

sūt h ena. pnt. si tpi co

gnat. De at sacm cu

intelligit. Lad cotēpla

tonē veritatis. vel ad

bonos mores refertur

Cōtēplatio xitatis. i.

solius di dilectioe et co

gnitioe fudata e. Bo.

ni morei dilectioe dei

et proximi qd duobz to

ta lex pedit et pphete.

Sine causa Jo

dicit. qz multa iaz pro

fide tolerauerat et i ip

sis passionibus chari

tate timore vicerant.

Sine causa ergo tanta passi erant.

qui a charitate. qm eis tanta sustinue

rat. ad legem labi volebant.

Qui ergo tribuit. Qz vos no ex opibz q nuqz habuistis accepistis

spm. s. ex fide. q potestis videre qz ego qui habui opa legis: no tm per ea. s.

per fide accipi potestare dandi spm. et opandi miracula. De eo q sub lege

fuerat potest dubitari. s. per similitudinem isto liquet:

Ad iusticiam. Iusticia vocat h peccatoruz remissionem et bonę vite

obseruantiam

Prouidens. Non solu iusticia ex fide. s. et bndictio: qz scriptura dic

In te bndicentur. qd e in tue fidei cofortitate. Et ne alio xtas. dicit moi

sen sic sensisse. prouidens qz ex fide iustificat gentes deus.

Prouidens. Id est. ondens longe anteq fieret. psum hoc. i. Quia

ex fide. No ex operibus. Pronuciauit. i. ondit. Vel pnncianit. i. on

dit pnncianit ee q bndicet in etna bntudie. In te. In tue fidei imitatioe.

Quicunqz enim ex. Qd intelligedu est no de opibus q ad mores

h qm obseruatoibz illis fiebat. Prodest lex in tabul scripta. qz on fut

Scriptu est ei. Qui ex operibus legis: sunt maledicti: qz sicut scrip

tum est a moise in deuteronomio. Maledictus ois homo zc. Quasi dicerz

Multa feci que oia nullus implere poterit. s in onus data sunt. et ideo omnes maledicti. In quo innuit desiderandum esse saluatorem. qui sinez ponat bis. et liberet non solum ab alijs peccatis. s a maledicto legis. Cur ergo galathe transiunt a gratia ad maledictum?

Justificatur apud deum. Qui cum gratis colit scz non cupiditate appetendi aliquid ab ipso preter ipsum. vel timore amittendi. In ipso eni solo. vera nostra beatitudo est et perfecta est.

Lex aut non ex fide. Ex fide est iusticia et vita. s lex non e ex fide. posset eni videri q opa legis ex fide fieret. vt pro eis sperarent eterna. qd no est. sed ex timore pgnz illa seruabant.

Viuet in illis. No ait qui fecerit eaz viuet in ea. cu3 pmissis lex non e ex fide vt intelligas legē in hoc loco pro ipsis operibz q in illis obseruatoibz fiebant positam. Qui at vinebat in his operibus timebat vtqz si no ea fecissent lapidationem vel crucē vel alind hmoi pati. Qui s fecerit ea viuet i illis non apud deū. i. habeat pmiū ne ista morte puniatur. Qui aut ex fide viuit. cu hie erit. tunc magis habeat pmissum pmiū. Non igitur ex fide viuit. qd quis pntia q videntur. vel cupit vel timet. qz fides dei ad inuisibilia pertinet.

Factus. Id est reputatus. non solum maledictus. sed etiam maledictum. Vel factus est rei veritate. Maledictus id est. mortalis.

Maledictus qui pen. Quasi satis ad penam sit. qz suspensus mortitur reus. et q illic est vsqz ad vesperam. vt tunc deponatur et sepeliatur. ne si ibi sit diutius. maior sit obprobriuz et macula generi eius.

Mero. In hebreis et nostris nunc codicibus in deuteronomio habet maledictus est deo. In antiquis tamē hebreoz codicibus no habetur nomen dei. Et puto post passionem domini ab aliq appositum esse. vt nos q maledictū a deo credimus christum infamare. Sed non est hoc in contumeliā domini. quid mirum si maledict? de deo. q habet in se qd de? odit id est reprobat et dolet peccatum. s. et mortem.

Maledictus. Id est. mortu? quia mors ex maledicto. et maledictus est omne peccatum. Vel ipsum quod sit vt sequatur supplicium. Vel ipsū supplicium quod et vocatur peccatum. qz ex peccato fit. Maledictus deo. quia deus odit peccatuz et mortem nostram. cum ad delendū eā misit filiu suum. Omnis. Etiam christus. ne futuri heretici negent eius veram mortem. Insipiens honorificentia christum a maledicto quod morti coniunctum est separat. Pena ergo peccati cum no ex benedictione. necessario venit ex maledictione. qua dicitur. si tetigeritis. morte moriemini. Vel maledict? i. mortalis. mortalitas autem ex peccato est.

Maledictio gemina culpe et pgnz. vnde et maledictum duob? modis dicitur. s. active et passive. s. fm culpam et pgnam. Non enim ideo quis maledictus quia crucifixus. s q in tale incidit reatum. vt meruerit crucifigi qd non christus. Et ideo licet sit reputatus. tamen non fuit maledictus maledictione pgnz et si culpe.

Fratres scdm ho. di. Quasi probauit per rationes et autoritates quod per fidem non per legem datur spiritus. iusticia. beatitudo. modo dico. i. probo idem secundum humanam consuetudinem. in q quis sepe non

s est apud hoies qui fallunt. s ex verbis abacuc

iustificat apud deū. manifestū est:

quia iustus ex fide viuit. Lex autē

non ex fide. s q fecerit ea. viuet

in illis. Christus nos redemit de

maledicto legis. factus pro nobis

maledictum: Quia scriptum est:

Maledictus ois ho qui pendit

in ligno. vt et in gentibus benedi

ctio abrae fieret. in christo ihesu.

vt pollicitatione spiritus accipi

amus per fidez. Fratres scdm ho

minem dico. tamen hominis con

firmatum testamentum. Nemo

lit firmitas. tamen firmum est testimonium hominis. i. ab homine factuz suis hereditibus. Similiter testamentuz dei lex non facit irritum. sed pmit tit cui factum est. i. abrae. vt ex dantis et accipientis dignitate videatur incommutabilis sponso. Et semini. i. christo. Non q ad eum fieret promissio. sed ad eum pertinebat. quia per eum promittebatur vanda benedictio. Et q semen illud christus sit non aliuz. notat ex verbis scripturaz que est in semine tuo b. o. gentes. Non dicit scriptura in seminibus sicut

vt aliter de rebus illis disponat. s e in aucto ritate omnium.

spernit aut superordinat. abrae

dicte sunt promissiones. et semini

eius. Non dicit in seminibus qua

si in multis. sed quasi in vno. et se

mini tuo qui est christus. Hoc au

tem dico testamentum confirma

tum a deo. que post quadringetos

et xxx. annos facta est lex. no irri

tum facit ad euacuandas promif

siones. Nam si ex lege hereditas:

iam non ex promissione. abrae

aut prepromissione donauit de?

Quid igitur lex? Propter transgressio

nez posita e donec veirz semē cui

repromiserat: ordinata p angelos

legē datur hereditas. i. eterna beatitudo. tunc non ex eo q promissio dixit

Destruit psequēs. s ex promissioe dat. qd in parte ostendit. qz abrae de quo

stat q sine lege fuit dedit de? p repromissione. i. p christū sepe promissum

Quid igitur lex. Ang? in li. retractatōnū. Olim cum exponerē hoc

capitulum ita distinguendū putauit. vt interrogatō cēt. Quid igitur? Ac de

inde eēt respōsio. Lex ppter transgressō. Qd quidem no abhorret a vero

Et inferatur respōsio ppter transgressō. Quasi quāquidē lex no est ad

insticiam. vel ad beatitudinem: q ergo est eius vtilitas? Cur a deo data.

Deinde ne frustra videatur data. cur data sit explanat dicens: Lex posi

ta est in medio ppter transgressō. zc.

Propter transgressiones p. est lex. Posita est in medio. int

promissionem et semen. cui facta e promissio. i. inter abraam et christum. vt

populum dei erudiret sub timore dei: vt dignus fieret exipere promissione

q est christ? Vel ppter transgressiones. i. vt homo superbe de suis virib?

fidens acciperet pcepta. in quibus deficiens et factus pguaricator libera

tozem saluatoremqz requireret. Data e ergo lex ad domandam hominis

supbiam eiusqz prodendam ifirmitatē. Data est etiā duris in flagellū. Da

ta e etiā i signū futuroz. vt futura figuris attestaretur. Ecce qtuor causas

date legis breuiter distictas. q in epistola ad romanos plenius explicantur

ubi dicitur. lex subintravit zc.

Ordinata per angelos. Lex dico ordinata per angelos. i. moysē

et alios ministros dei. vel ministerio angelorum. hominibus data. in quibz

angelis erat vtqz pater et fili? et spū sanctus. aliquando sine vlla distinctō

ne personē de per illos figurabatur. Et nota q non ait data s ordinata.

quasi ordinabiliter data inter temp? naturalis legis. de qua conuicti sunt

q innare non potuit. et temp? gratie anteqz de lege conuincendi erant. qui

facere. s. de multis vel let intelligi. s in semie sicut qui de vno vult intelligi. et illud vnuz est christus: dicit apo stulus. Non eni pot i ueniri ali? qui omnes gentes benedixerit

Hoc autem dico testa. Hoc promi sit deus abrae. hoc at testamentū cōfirmatū per iuramenta dico et affirmo. q lex non facit irrituz. de q no est hoc putandum. qz da ta est tantū ad temp? qz post multum tpus a promissione facta a brae lex data est. de q si esset bndictō. hoies illius tēporis abraā isaac et iacob non eam habuissent.

Lex non facit irritum. Id est. fal sum. quod faceret. si p eam daretur bndictio Promissio eni illa no dixit. qz per legē. sed p semen. Q si p legē bndictio: frustra semini pmissit. et frustra semen ipsum venit. Lex non facit inuitum. qd iā va leret ad euacuandam promissionem. q esset falla. et deus mendax Enacuaret. Qā si ex

Marginal notes on the right side of the page, including references to other parts of the text and commentary.

ergo nunc eam reducit: contra ordinem angelorum facit.

Magno dei consilio factum est vt post hominis casum illico lex non daretur: vel dei filius mitteretur. Nisi ei hominis superbia prius experiretur arbitrij sui libertati sufficientiam arrogaret: et lege superflue datam et dei filium frustra venisse indicaret. Item nisi prius lex scripta daretur: per quam quid posset probaret christi aduentum superfluum indicaret. Ne igitur homo detrahendi vel murmurandi occasione haberet: reliquit eum deus in libertate arbitrij. i. lege naturali. vt sic vires nature sue cognosceret: vbi cu deficeret videns sibi libere arbitrium non sufficere ad iusticiam nec se humiliavit ad poscendam gratiam. s. super legem scriptam legi nature adiunctam sibi sufficere putans clamabat. Non desit q impleat s desit q inbeat. Et igitur et ipsa conuinceretur anteqm filium mitteret: legem dedit. q parti morbum detexit: n consumpsit. Quia data inuoluit morbus et aucta est infirmitas. no legi sed nature vicio et diaboli insidia. vt ita cogita vtriusq legis insufficientia et sua infirmitate clamaret ad medicum: et qheret qre auxiliu. et ita factum est.

Multiplicatis ei infirmitatibus. postea accelerauerunt ad medicum q veniens in forma filii sanauit vulnera hois languidi. Sic est samaritanus ille q ad vulneratum q ciderat i latrones appropiauit atq vulnera et al ligauit. que sacerdos et leuita imitauerunt pertransierat. i. lex vetus et sacerdotiu q lex nene ad psem duxit. h est helize? ille q misit baculum ad suscitandu filiu suamitis. per que cu ille no surgeret. tade venit ipse helizeus. contraxit se et coaptauit puero mortuo et surrexit mortuus. Hic etiam est angelus ille in cuius descensu mouebatur aqua. et sanabatur vnus. Hic est omnipotens sermo qui a regalibus sedibus venit. dum medium silentium tenerent omnia.

Primum silentium fuit ante legem. Secundum sub lege. Tertium erit in gloria. Primum ignorantia languoris. Secundum despecto curatois. Tertium adeptio sanitatis. Ante legem namq homo morbum suum non agnoscebat: ideoq se lebat. nec querebat remedium. Et autem lex subintravit et ostendit languidis vulnera sua. mox ruptum est silentium et eperunt egri poscere remedium. Sed per opera legis vbi non est salus sanari volentes. quod querebant inuenire nequibant. Tandem considerans homo neminem per legem posse saluari vel iustificari. quasi per diuturnos clamore fatigatus et desperans rursus loqui cessauit. et subsecutum est secundum silentium. Tunc ergo omnipotens sermo patris a regalibus sedibus forma serui indutus in mundum venit. samaritanus ad vulneratum appropiauit. angelus magni consilij ad piscinam descendit. helizeus ad suscitandum mortuum accessit id est. summi regis filius de confessu patris. ad tollerandam mortem passiouis de equalitate maiestatis ad patibulum crucis. de sede regali ad officina peccati de lumine celi ad tenebras mundi et inferni venit. et veniens locutus est pacem. dedit gratiam. proposuit misericordiam. promisit veniam et ita rupto silentio eperunt egri pura fide ac vera confessione. quasi magis clamoribus flagitare remedium. et accelerare ad medicum. per que vulnera sanarentur. morbus curaretur. Recepta ergo sanitate et donata future immortalitatis felicitate nihil ultra restabit petendum. Et tunc erit terminum beatus silentium.

In manu. In potestate christi: vt sciret dum vellet: vel cessaret: ergo vel in manu mediatoris. Et quia mediator est inter duo extrema videretur vel christus non ee deus. vel q duo dii eent. Ad qd rident et si mediator non e vnus. s. duar extremitatum. tunc est deus vnus cu deo patre per diuinam naturam cui mediat per humanam.

Qui deus et homo inter deum et hominem. in manu mediatoris. Mediator autem vnus non est: deus autem vnus est. Lex ergo aduersus promissa dei absit. Si enim data eēt lex que possit viuificare: vere ex lege esset iusticia. Sed conclusit scriptura omnia sub peccato: vt promissio ihesu christi daretur credentibus. Prius autem q veniret fides. sub lege custodiebamur: coclusi in eam fidem que reuelanda

erat. Itaque lex i pedagogus noster fuit in christo ihesu: vt ex fide iustificaremur. At vbi venit fides: iam non sumus sub pedagogo. Omnes enim filij dei estis per fidem in christo ihesu. Quicumque enim in christo baptizati estis: christum in

masculus neq femina. Omnes enim vos vnus estis in christo ihesu

Mediator. Lex quaz habet mediator iudicorum tantu est: sed tamen ipse mediator no est tm vni ppli. i. iudicor q lege habuerunt: s. et gentiliu. et io no gratis lege: vt habeatis mediatorē. Mediator no est vnus. s. tm est vnus. sufficiens ad oēs reconciliandos deo: qz deo et io: aliud n adigatis.

Mediator autem vnus non est. Aug. Sed duorum: qz duos populos discordes pacificauit in se lapide angulari. hinc numerum deorum: inde ritus legis auferens per que discor dabant. condens duos in se. S. secundu istos christus non est arbit duorum. qui inducti in legem de duob fecerunt vnum populu. et vni populi nullus est mediator: deus aut vni. Hoc dicit: ne christu q scdm q homo mediator e predicando deum vni deo contrarius predicare videret: qz ipse ho iuxta qd deus cum patre vnus e. patrem enim et filiu vnus est deus.

Aug. Si filij dei in naturali equalitate patrie maneret. nec se exinaniret forma serui accipiens. non eēt mediator dei et hoim. qz ipsa trinitas vnus deus est. eadem in tribus. s. i. pte et filio et sps sancto ditatis eternitate et equalitate costante. Si ergo christus vnam tm habet natura. vni mediator erit. qz nisi talem dederis inter deum et homines q ita sit mediator. vt deus sit ppter

dinitate. et homo ppter humanitatis natura. quo humana reconcilientur diuinis non oñdis. Nam ipse veniens prius in seipso humana diuinis sociauit per vtriusq nature cōione in vna eadēq psona. deinde oēs fideles pū reconciliauit deo. dū sanati sunt ab impietate superbie quicumq humilitatez xpi credēdo dilexerūt et diligēdo imitati sunt.

Lex ergo aduersus. Quidē lex e ppter trasgressionē. q e cōtra promissa: vt p ea impleat alie qz pmisiss est. Qd. qz ex lege no est vita. i. eterna bitudo. qz si inde eēt vita: tūc et iusticia. s. no est ex ea iusticia. Et hoc e. s. conclusit oia iudgos oino clausit sub pccā dño lex ipsa. Vñ dicit oēs homines clausos sub peccato.

Idē qd ad romanos. clausit de oia i iusticia vt oim miserat. notis pccis p lege. coclusi sunt. vt se excusare non possint: s. querant misericordiam.

Idē qd ad romanos. clausit de oia i iusticia vt oim miserat. notis pccis p lege. coclusi sunt. vt se excusare non possint: s. querant misericordiam.

Idē qd ad romanos. clausit de oia i iusticia vt oim miserat. notis pccis p lege. coclusi sunt. vt se excusare non possint: s. querant misericordiam.

Idē qd ad romanos. clausit de oia i iusticia vt oim miserat. notis pccis p lege. coclusi sunt. vt se excusare non possint: s. querant misericordiam.

Idē qd ad romanos. clausit de oia i iusticia vt oim miserat. notis pccis p lege. coclusi sunt. vt se excusare non possint: s. querant misericordiam.

Idē qd ad romanos. clausit de oia i iusticia vt oim miserat. notis pccis p lege. coclusi sunt. vt se excusare non possint: s. querant misericordiam.

Idē qd ad romanos. clausit de oia i iusticia vt oim miserat. notis pccis p lege. coclusi sunt. vt se excusare non possint: s. querant misericordiam.

Idē qd ad romanos. clausit de oia i iusticia vt oim miserat. notis pccis p lege. coclusi sunt. vt se excusare non possint: s. querant misericordiam.

Idē qd ad romanos. clausit de oia i iusticia vt oim miserat. notis pccis p lege. coclusi sunt. vt se excusare non possint: s. querant misericordiam.

est protectio. Quia autem christus in dumentum sit. alibi apostolus aperit dicens. Induite vos dominum nostrum ihesum christum August. de ba. ptismo. Induunt autem hoies christum aliqui vsq; ad perceptonem sacri. Alii qn etia vsq; ad vite sanctificatonem. Et illud primu bonis et malis est coe. Hoc alterum vero proprium est bonorum.

Ergo semē abraę estis. Hic. Snpza Semen abraę dicitur est christus. vbi legitur qd promissiones dicte sunt abraę et semini ei. Hic autē semen abraę dicitur sunt filij christi. i. oēs credē tes. Vex quoties xps noiatur. semen abraę corpaliter sentienduz est. qd ex eius stirpe generetur. Quoties aut nos qui credim? in eū dicimur semen abraę. tūc spūalitē semē fidei accipere debem?.

III. Dico autem.

Dico vos gētiles et nos iudei sum? christi. et semen abraę et heredes. s. oī nos iudei s. lege sicut heres futuri? et a pte substituti? Ecce itez quare lex non ē tenenda.

Usq; ad presi. Postq; enī adult? li bertate sui et suoz hēt Alioquī iure exhereditatur. Lex fuit pedagogus. qd tiore cō. pssit. et pceptis dei seruire coegit. Fuit tutor et actor iudeis qd deus heredes instituit. duz parvuli cognitōne dei et viribus resistendi peccatis.

Quo tpe erāt etiam serui legalibus penis a malis terri. pmissio nibus incitati. nec sui dñabantur s. vicia. nec suoz. i. hereditatis etē cū hoz tñ cēt dñi. a deo istituti. His fuit lex tutoris loco dñi contra malignoz spirituum impugnationes. et gentiliū persuasiones qd ad idolatriā traherent illos defendebat admonendo. increpādo. aliqñ puniendo. Eterna bona illis conseruauit. qm ex illis multos christ? ab inferno liberauit. Fuit et actor quia causam eoz apud deū egit. dum per sacrificia et expiatōem deū eis placauit. et hoc vsq; ad tpus pefinitum. i. vsq; ad aduentum christi in qd cōstituit deus. vt perfecti et liberi fierēt. et hereditatez obtinerēt alioquin exhereditarentur.

Sub elementis. Ambro. In elementis uenemias. i. lunares dies et sabbatum significat. non qd in elemētis sparent vt pagani. s. in his deuz venerabantur.

Mundi. Aug. Quia lex non celestis a. s. terrena pmittebat. vel transitoria vt mūd. vel in elementis sunt neomenie. i. lunares dies et sabbatū.

Uel plenitudo tēporis. Id est. postq; totuz spaciū illud fuit adimpletum qd lex durare debuit tunc misit deus.

Plenitudo tēporis. Sciebat qn venire deberet. vel etiā pati x. Non est ei hora eius vel nostra nisi voluntas ei. Ante tñ longa series pconuz s. mittenda erat.

Misit deus filiū. Vñ. Ego inquit a pte exiui et veni in hūc mūdū. Et tñ de illo dicit euāgelista iohes. In mūdo erat et mundus p ipm fact? est. et mund? eū non cognouit. Deinde cōiungit. In propria venit. Illuc g. missus est vbi erat. Vnde et illud ppheta dicit. Celi et terrā ego impleo. Quęrdum est qd qno intelligatur ista missio. Si tñ sobrie de dei filio. que digna sunt opinemur. Ideo missum intelligere debemus. quia ex illo incō pbenibili inenarrabiliq; secreto maiestatis. pfunde dedit se cōp̄hēdēdū mētib? nris dei verbū. nō solum cum se exinaniret. s. etiā cū habitaret in nobis. sicut scriptū est. qm inhabitabo in illis.

Ex muliere. Vñ. hebreę lo cutionis. mulieres dicit non corruptas sed feminas.

Factum sub lege. Vt appareat circūcisus quasi filius abraę cui pmissus erat. signū hīs eius cui promissus fuerat. in qd impleta ē. circūcisio et ideo signū iā cess. Creditū ē abraę se habituz filij. in qd būdicetū oēs

Quasi vos estis in christo? Id est iusti per fidem. sicut fuit abraam. Esti semen abraę estis. Quid ergo plus iudeis est. nihil.

Si autem vos christi. ergo abraę? Id est secundum fidem christi repromissi nō secundum carnales obseruantias.

semen estis: scđum promissiones dico vos semen abraę estis et ideo s. regni. heredes.

III. Ico autem

quanto tempore heres paruulus

est. nihil differt a seruo cum sit do minus omnium: sed sub tutorib?

et actoribus ē vsq; ad pefinitum tēpus a patre. Ita et nos cuz essem?

gentes. quod iam factum credimus?

Ut adop. si. re. Id est. participes essemus diuine glorie. Sicut enī ipse nostra natura picipat. ita ad suā vidēdam nos adoptat. Hinc enim adoptōnem recipimus. qd ille vnicus dei filij non designatus est picipati onem nostre nature. fact? ex muliere. vt nō soluz vnigenit? eēt. s. etiā primo genitus in multis fratribus fieret. Adoptionem autem dicit. vt distincte intel ligamus vnicum dei filium. Nos enī bñificio et dignatione filij dei sumus

et cognitōne dei et virt? et sub lege que est pma institutio ad fidem et iusticiam.

paruuli. sub elementis mundi era

mus seruientes. At vbi venit ple nitudo tempozis. misit deus filiū suum factum ex muliere. fact? et sub onere legis sicut sub aliis penis? et vt ab ea epiareretur. sed vt ab ea liberaret sicut a penis

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

um suum factum ex muliere. fact? et sub onere legis sicut sub aliis penis? et vt ab ea epiareretur. sed vt ab ea liberaret sicut a penis

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

erant redimeret: et vt adoptionem filiozum reciperemus. Quoniam nos iudei qui credimus filij: sed et vos gentiles quod probat effectus quia misit. et pater autem estis filij dei. misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: Abba pater. Ita et iam

Aug. contra faul.

Dicitur ei filij de? hz que genuit de sba sua

Ros autē nō de sba sua genuit. Creatura ei ipsius sum? quā nō genuit s. fecit. Et ido vt fies christi fm nīm modū faceret adopta uit. Ille itaq; modus qd nos de? cū iā eē? ab ipō nō nat? p diti et illi int?ibo suo et gra sua genuit. vt filij eē?m? adoptō vocat? vñ de vit eis ptatē filios dei fieri zc.

Reciperemus dixit. nō acciprem? vt significaz nos hoc amilisse in adam. et q mortales sumus.

Misit de? spi. Ambrosius. Vt enim probaremur adoptati esse a deo in filios spiritum suum dedit nobis. qui signum patris ostendat in filios vt quia nos hoc non

auderemus dicere infirmitate et indignitate nostra suggerat vt audeam? dicere.

Spiritum filij. Nota spiritum etiam esse filij. Et nota etiam hic trinitatem. Augustinus super iohannem. Si forsitan aliquis querat vtrū et a filio procedat spiritus sanctus. Filius enim solius patris est filius. Et pater solius filij est pater. Spiritus autem factus. non est vnus eorum spiritus sed amborum. Vnde dominus ait: Spiritus patris et filij qui loquitur i vobis. Et apostolus ait hic: Misit deus spiritum filij sui. Et multa alia sunt testimonia. quibus euidenter ostenditur. et patris et filij esse spiritum qui in trinitate dicitur spiritus sanctus. Rec ob aliud estimo ipsum proprie vocari spiritum sanctum. cum etiam si de singulis interrogemur. non possumus patrem et filium dicere nisi spiritum. quoniam spiritus ē deus. Qd ergo communiter vocantur et singuli. Hoc proprie vocari oportuit eū. qui non est vnus eorum. sed in quo communitas apparet amborum. Cur ergo non credamus qd etiam de filio procedat spiritus sanctus. cum filij quoq; ipse sit spiritus. Si enim ab eo non procederet. non post resurrectionem se re presentans discipulis insufflasset dicens: Accipite spiritum sanctum. Quid enim aliud significauit illa insufflatio? nisi qd procedat spiritus sanctus de ipso. ad hoc etiam pertinet quod ait de muliere fluxus patiente. Letigit me aliquis ego enim sensi virtutem de me exisse. Nam virtutis nomine spiritum sanctum ex eo clarum est appellari quod marie angelus dixit. Et virtus altissimi obumbrabit tibi. Et dominus promittens discipulis ait. Sedete hic donec induamini virtute ex alto.

Spiritum filij. Dic est virt? que de illo exibat. et sanabat omnes. Dicit tamen ipse filius a patre illum procedere. quia ad eum solet referre et quod ipsius est. de quo et ipse est. sicut alibi mea doctrina non est mea. sed eius qui misit me. A quo habet filius vt sit deus. est enim de deo. ab illo habet vt et de illo procedat spū sanctus

Clamantem. Hieronimus. Notandum qd clamor in scripturis non magne vocis emissio. sed sciētie intelligatur et intentionis magnitudo.

Abba pater. Eleganter duo verba idem significantia posuit. prop? vniuersum populum qui de iudeis et gentibus in vnitatem fidei vocatus ē. vt hebreum verbum ad hebreos. grecum ad gētes pertineat. Vtriusq; aut? vbi eadem significatio ad eundem fidei spiritum qd vnitatem.

Qui natura non sunt dii. Ambrosius. Nam dei veri esse natu- ram ostendit scilicet patris et filii et spiritus sancti. Quid autem est. Natura deum esse. nisi verum deum esse. vñ alibi apostolus. Conuersi estis seruire deo vno et vero.

Inimmo cogniti. Hoc genere locutionis frequenter vtitur scriptura. Vñ sic in sancto apparuit tibi vt videret vir tuam et g. t. id est. vidisti me vt viderem te. Cognoscit nos deus. id est. cognitionem sui nobis prestat.

Non enim a nobis est q nonimus eum. ab eter no quide nonit: s tñc cognoscere dicitur. qñ vt cognoscatur facit

Infirmi. Vere lex quia perfecte non iustificat egena. quia quantu inuat. nō per se. sed respectu gratie facit.

Egena. Elementa dicuntur que sui inui cem egent ad regēduz munduz. Dies. Vt hodie non est aliquid incipiendum. Men ses. Qui cursus lune perscrutates dicit. ta li luna non est aliquid inchoadū. Tempora vt curz dicunt modo ē inuū veris. Annos eū dicunt. nōnis an? est. Sed nulla dēt su spicio ēē hāz reruz. qz pro sperare potest cedere qdquid simplicit sub dei deuotione sit. Du pliciter erant subuersi vt ad legē et pristinos errores conuerteretur

Dies obserua tis. Non putaretur a deo grane nisi aplus diceret. Timeo ne sine cau. l. hoc obseruant q certis diebus mensi bus vel annis volūt vel nolūt inchoare qñ fausta. vñ infausta sint tempora.

Dies obseruatis. Culpanur qui cōstel lationes sequuntur. nō qui naturales effectus elementoz nouerunt in siderum ordinatissi ma cōuersione. vt. s. tē pestate non nauigent. autūno non seminent. d quib? cum conderentur di citur in genesi. et in signis sint et temporibus et diebus et annis.

Menses. Vt neomenias. Tempora. Vt egressio de egipto. An nos. Se ptimos et septime decadis septimum quem post captiuitatem re nersi in iherusalem pro quinquagesimo qui iubileus dicitur obseruauerunt

Dies. Vt decimam mensis primi vsqz ad quartamdecimam. quia agnus immolabatur. et a decimaquarta vsqz ad vicesimamprimam eiusdem mensis. quando azima comedebatur. Septem etiam septimanal quas ritu iudaico computant israelitici et pentecosten seruant. nec non et clangorem tubarum primo mensis septimi. Decima etiam eiusdem mensis expiationem et ieiunium. et in quindecimo scenophegiaz. Menses. Vt ne omenias. Menses etiam custodiunt. qui primum et septimum mensem ob seruant. Et annos septimos. Puto equidem hoc de septimo remissionis anno dici. et de quinquagesimo. qui ab illis iubileus dicitur quem indei ali quando suo ordine seruare nequiuertunt captiuitate pressi. Quia soluta. p eo septimum annum septime decadis coluerunt. Qui potest intelligi vel se xagesimulseptimus annus. quo indulta est eis a ciro et dario licentia redeū

Timeo in vos. ne forte sine causa la borauerim in vobis. Estote sicut ego: quia et ego sicut vos. fratres

obsecro vos: nihil me lesistis. Sci tis autem quia per infirmitatem carnis euangelizauit vobis iapri

Timeo in vos. ne forte sine causa la borauerim in vobis. Estote sicut ego: quia et ego sicut vos. fratres

obsecro vos: nihil me lesistis. Sci tis autem quia per infirmitatem carnis euangelizauit vobis iapri

obsecro vos: nihil me lesistis. Sci tis autem quia per infirmitatem carnis euangelizauit vobis iapri

obsecro vos: nihil me lesistis. Sci tis autem quia per infirmitatem carnis euangelizauit vobis iapri

obsecro vos: nihil me lesistis. Sci tis autem quia per infirmitatem carnis euangelizauit vobis iapri

obsecro vos: nihil me lesistis. Sci tis autem quia per infirmitatem carnis euangelizauit vobis iapri

obsecro vos: nihil me lesistis. Sci tis autem quia per infirmitatem carnis euangelizauit vobis iapri

obsecro vos: nihil me lesistis. Sci tis autem quia per infirmitatem carnis euangelizauit vobis iapri

obsecro vos: nihil me lesistis. Sci tis autem quia per infirmitatem carnis euangelizauit vobis iapri

obsecro vos: nihil me lesistis. Sci tis autem quia per infirmitatem carnis euangelizauit vobis iapri

di de babilonia. Vnde completis annis septuaginta redierunt. Vel po tius septuagesimulseptimus quem reuersi in iherusalem pro quinquagesi mo qui iubileus dicitur obseruauerunt.

Estote sicut ego. Quia et ego qui legem habui sum modo sine lege sicut vos. et debetis eē sicut ego: quia obsecro vos. Nichil me. Excusat. quia pseudo dixerant paulum galatis inimicuz nec voluisse eos docere qd in alijs ecclesijs predicabat.

Id est. me tribulatus per quod dyabolus vos temptabat ne crederetis. et si videretur quales estis.

dem: et temptationem vestram in carne mea non spreuistis neqz re

cepistis me sicut christum iheruz

Ubi est ergo beatitudo vestra?

Testimonium enim perhibeo vo

bis. quia si fieri possit: oculos ve

stros cruissetis: et dedissetis mihi

Ergo inimicus vobis factus sum

veruz dicens vobis: Emulantur

vos non bene: sed excludere vos

volunt: vt illos emulemini. Bonū

autē et emulemini in bono semp

z non tantum cum presens sum a

pud vos. Filioli mei quos iterū

Emulantur. Ego non sum inimicus s illi emulantur zc. Emulatur enim non bene qui non taz cupiunt eos eē meliores. qñ ipsos volunt facere peiores et retrozum trahere emulacione peruersa.

Filioli. Quod natum est in te. nōdum enim de illa natum erat. Sic nascuntur paruuli in visceribus ecclesie donec formati exeant.

Aug. Filioli. Item incipit ostendere ex ipsa lege quare non sit te nenda. De imitamine. quia filij mei estis. vel non solum ex supradictis. p batur lex dimittenda sed et auctoritas ipsius legis hoc ostendit. Filioli dicite. Respondete vsqz huc eī pender sententia. Et interponitur illud. quos ite. par zc. Legem legistis an non. Quidquid eligant probā tur stulti. Si non legerunt. non debent recapere quod ignorant. Si lege runt. ipsa probat se dimittendā: Vñ non intelligunt stulti sunt. Scri ptum est q d uos: cum plures habuit. sed de duobus scriptura spiritua liter singula exequitur. innuens aliquid egregium in bis prefigurari.

Unū de ancilla et vnū de libera. Nec hoc frustra distinxit vterqz de abraam sed diuersa opatione. quia qui de ancilla fm carnis naturam

reprehendens videtur inimicus.

Emulantur. Ego non sum inimicus s illi emulantur zc. Emulatur enim non bene qui non taz cupiunt eos eē meliores. qñ ipsos volunt facere peiores et retrozum trahere emulacione peruersa.

Filioli. Quod natum est in te. nōdum enim de illa natum erat. Sic nascuntur paruuli in visceribus ecclesie donec formati exeant.

Aug. Filioli. Item incipit ostendere ex ipsa lege quare non sit te nenda. De imitamine. quia filij mei estis. vel non solum ex supradictis. p batur lex dimittenda sed et auctoritas ipsius legis hoc ostendit. Filioli dicite. Respondete vsqz huc eī pender sententia. Et interponitur illud. quos ite. par zc. Legem legistis an non. Quidquid eligant probā tur stulti. Si non legerunt. non debent recapere quod ignorant. Si lege runt. ipsa probat se dimittendā: Vñ non intelligunt stulti sunt. Scri ptum est q d uos: cum plures habuit. sed de duobus scriptura spiritua liter singula exequitur. innuens aliquid egregium in bis prefigurari.

Unū de ancilla et vnū de libera. Nec hoc frustra distinxit vterqz de abraam sed diuersa opatione. quia qui de ancilla fm carnis naturam

Quia et ego si cut vos. Homo qui de errore correctus. et ita vos potestis corri gi.

Fratres obse cro. Aspere correctos recreat per bene gesta.

Tentationem vestram. Tēti enī sunt cum tribulatiōe fm carnem pateretur aplus. vtrū timore de sererent eū an charita te amplecterentur.

Ubi est ergo? Admirans opus eorū spūale cōmendat. vt b̄ intuetes in timore car nalem non decidant.

Et qz mutati erant in deterius increpat eos

Esti enim receperit eū sicut angeluz nō ideo tamen parat secare et vere quia non querit sua s que christi. non querit lac et lanam de onibus. i. cōmodū sup plende necessitatis et fauorem honoris. s̄ sa lutem omnium.

Si fieri posset Aug. Nonne illud fi eri potuisset qd ait a postolus? Non pōt fi eri quod iuste non sit.

Sic et iob. Vñ nā pos se me occidere. Et dñs ad loth. Nō possum quicqz facere. donec il lo introcas. Nō posse se dixit. qd sine dubio poterat per potētiam s̄ non poterat per iu sticiam.

Utrum dicens vobis. Quia nemo vult se argui errātem

Qua inuencula de sene solet concipere. Qui de libera non scdm vim carnis...

Doni. chri. Que deformastis formosus sit in vobis...

Donec christus formetur etc. Ut. s. recipiat similitudinem eius...

Tellem autem.

Sciens aplos hic maiore vim sermonem q ad pntes fit. cupit applica voce...

Per allegoriam. d. qd aliqd aliud videt sonare i verbis...

In mote syna. In tali loco significat qd ptra alias gtes cent sup...

Qui mons. Amb. Per oia e pnter. z filis ei birlin. i. iudaico plo q

parturio: donec christus formetur. Quasi blandis verbis modo vsus sum...

cite mihi qui sub lege vultis esse. legistis sed non intellexistis...

legem non legistis: scriptus est enim quoniam abraham...

os habuit vnus de ancilla: z vnus de libera. Sed qui de ancilla secum...

de libera. per repromissionem. que sunt per allegoriam dicta.

dem in monte syna in seruitutem generans. que est agar. Syna ei...

crus est ei que nunc est iherusalem. z seruit cum filiis suis.

quomodo tunc is qui secundum carnem natus fuerat...

enim heres erit filius ancille cum filio libere.

Itaqz fratres non sumus ancille filij: sed i libere.

que est mater nostra. scriptum est enim: letare sterilis...

que sursum est iherusalem libera est. que cum domino gaudet in spe...

que est mater nostra. scriptum est enim: letare sterilis...

que sursum est iherusalem libera est. que cum domino gaudet in spe...

que est mater nostra. scriptum est enim: letare sterilis...

que sursum est iherusalem libera est. que cum domino gaudet in spe...

que est mater nostra. scriptum est enim: letare sterilis...

que sursum est iherusalem libera est. que cum domino gaudet in spe...

que est mater nostra. scriptum est enim: letare sterilis...

que sursum est iherusalem libera est. que cum domino gaudet in spe...

nunc est. i. qd tpalit' seruit. tot' ppls ma' singuli sunt filij.

Arabia. Hilitas. vl' afflictio qz affligebant' b carnalib' obleruatijs...

que est mater nostra. scriptum est enim: letare sterilis...

que sursum est iherusalem libera est. que cum domino gaudet in spe...

que est mater nostra. scriptum est enim: letare sterilis...

que sursum est iherusalem libera est. que cum domino gaudet in spe...

que est mater nostra. scriptum est enim: letare sterilis...

que sursum est iherusalem libera est. que cum domino gaudet in spe...

que est mater nostra. scriptum est enim: letare sterilis...

que sursum est iherusalem libera est. que cum domino gaudet in spe...

que est mater nostra. scriptum est enim: letare sterilis...

que sursum est iherusalem libera est. que cum domino gaudet in spe...

que est mater nostra. scriptum est enim: letare sterilis...

que sursum est iherusalem libera est. que cum domino gaudet in spe...

que est mater nostra. scriptum est enim: letare sterilis...

que sursum est iherusalem libera est. que cum domino gaudet in spe...

que est mater nostra. scriptum est enim: letare sterilis...

que sursum est iherusalem libera est. que cum domino gaudet in spe...

que est mater nostra. scriptum est enim: letare sterilis...

que sursum est iherusalem libera est. que cum domino gaudet in spe...

que est mater nostra. scriptum est enim: letare sterilis...

que sursum est iherusalem libera est. que cum domino gaudet in spe...

que est mater nostra. scriptum est enim: letare sterilis...

que sursum est iherusalem libera est. que cum domino gaudet in spe...

que est mater nostra. scriptum est enim: letare sterilis...

que sursum est iherusalem libera est. que cum domino gaudet in spe...

que est mater nostra. scriptum est enim: letare sterilis...

que sursum est iherusalem libera est. que cum domino gaudet in spe...

que est mater nostra. scriptum est enim: letare sterilis...

que sursum est iherusalem libera est. que cum domino gaudet in spe...

que est mater nostra. scriptum est enim: letare sterilis...

que sursum est iherusalem libera est. que cum domino gaudet in spe...

infirmitate et fraudes facit. sic et modo plus persequuntur qui illudedo seducunt. Et sicut Sara tunc intellexit lusu illu. ita nunc ecclesia intelligit lusu istu plecutodez. Aug. Omnes qui in ecclesia terrenam felicitatem querunt a domino. ad simabel pertinet. Et sic. Hic cum area ceperit vetilari. et antiq veteris. t. mi nistri gratia querentes filij sunt promissionis. Qua libertate. Aug. Libertas qua liberati sumus a christo. est peccatoz remissio et fide per dilectionem operatis iustificatio

C. V.

Si circūcidi mini. Aug. Circūcisiō et cetera legalia ita natis et institutis nō sūt noxia. licet nō necessaria. magis noxius erat ea. phibere q̄li noxia. Bēntes vero ad talia nō sūt cogēdi. si nō lūt eis cōgruere ut tibi motheus nō sūt probi bēdi. si in bis confit dūt sūt pditi. licet bis q̄ illa tenere ne videā tur improbata potius q̄ terminata. gentibz vero nō sūt ipōnda ne videātur aut nō can sa promittēdi christi. si tuta. aut ad huc pro mittere si cessando ia z patet signa futuri suis se. q̄ cū honore paula tim deserēdo erāt sepe liēda. nō ut sacrilegia gērium fugienda

Quero. Aut ista legalia post christi pas sionem siue in eis spel ponatur siue nō obser uatibus dixit eē noxia nisi dispētorie custo diātur. Vñ inqt. An te q̄ incipere noua h dicatio oportuit circū di. Rūc autē legi fide succedente nichil pro derit fideli addita cir cūcisiō s̄ oberit. Amb Mai? enī malū est ex hberō seruum fieri q̄ nasci.

Debitor ē vni uerse legis. Hoc id ait ut terroze tā innu merabiliū obseruatio num q̄ in lege scripte sūt. (ne oēs implere co gerentur. quod nec ipi iudei. nec patres eoz implere potuerunt sicut petrus ait) absterēt ab his quibus eos aliqui subijcere cupiebant

Gratia excidit que ad hoc venit ut cessante onere iusticie. quod q̄ reducit hanc perdit. Nos enī. Qui i lege cōfidit amittit gratia qd̄ ex cōtrario pōt videri q̄ ex fide iusticia et spes. a. gerna beatitudo. et hoc facimus per spiritum. ne putemur falli.

Spēs iusticie. Id ē. quā sperat iusticia. s. vitā gerna. et q̄ speratur ipsa iusticia. Fides enī esuriens et sitiens iusticia spat in ea renouari et profi cere. Vel spes iusticie ē christus ex quo spat iusticia ipsa.

Nam in christo ihesu. zc. His vero qui in christo ihu volūt pie viuere virtutes appetēde sūt et vicia fugienda. Media vero que inter vir tutes et vicia sūt. nec appetēda sūt nec fugienda ut circūcisiō et p̄putiū que nichil valent in christo.

Sed fides. Aug. Sine dilectione fides inanis est. Fides cū dilecti one christiani est. Alia ē demonis. Nam et demones credūt et cōtremiscunt

non alio modo sed per eam libertatem per qua nos liberavit qui a peccato inuuis ex dilectione obediens fuit.

Qua libertate christus nos libe rauit.

Cate et nolite iterum iugo seruitutis contineri. Et ecce ego paulus dico vobis. quod si in non solum non prodest sed obest. nia si circūcidi mini: christus vobis nichil proderit. Testificor sicut olim ante fidem

ante rursus omni homini circūcidi. Et pro habenda iusticia. Id est. ex debito omnia legalia debet implere. quod erigit circūcisiō s̄ vt enim bap̄tismus suam. sic circūcisiō suam erigit iustificationem.

quoniam debitor est. Christus non proderit quia vos. qui grana christi prius pleni eratis vniuersę legis faciendę. Euacuati vniuersę legis faciendę. Et aliter non noceret circūcisiō. s̄ creditis iustificari.

Qui in lege iusti ficamini a gratia excidistis. Nos enim spiritu ex fide spem iusticie ex spectamus. Nam in christo iherosolimitano neq̄ circūcisiō neq̄ p̄putiū aliquid valet: sed fides que per dei lectionem operatur. Currebatis

quoniam debitor est. Christus non proderit quia vos. qui grana christi prius pleni eratis vniuersę legis faciendę. Euacuati vniuersę legis faciendę. Et aliter non noceret circūcisiō. s̄ creditis iustificari.

Qui in lege iusti ficamini a gratia excidistis. Nos enim spiritu ex fide spem iusticie ex spectamus. Nam in christo iherosolimitano neq̄ circūcisiō neq̄ p̄putiū aliquid valet: sed fides que per dei lectionem operatur. Currebatis

Qui autem non credit tardiores sunt et peiores q̄ demones. Sed multum in eis est. ut quis credat ipsum esse christum. an credat in christum. Quia ipsa christum esse demones crediderunt. nec tamen in christum crediderunt. Ille enim credit in christum qui sperat in christum et diligit christum.

Currebatis bene. Dic laudat galathas et eos per quos iudicati sunt ut iudicare vellent vituperat. et ne illis consentiat monet.

Modicum fermentum. Aug. Ne putetis paucoz hoim insidias cōtē nendas ut ei scintilla pura res est. et p̄p̄ dū cernitur non videtur. Sed si fomite cōphē derit. et nutrimenta sui muenerit menia vber latissimas saltus regi onescq̄ cōsumit. Et sic fermentum res modica videtur et nihili. Sed cū farina p̄persum to tā massam corrūpit. et in illi vni transit oē quod mixtū est. Ita et doctrina peruersa ab vno incipiens vix du os aut tres p̄mū in ex ordio reperit audito res. s̄ paulatī vt cācer serpit i corpore. Et iux ta vulgare. puerbinz vnius pecudis scabies totū cōmaculat gregē. Igitur et scintilla statū vt appuerit extiguē. da ē. et fermentū a mal se vicina se mouendū et scabiosū aīa a caul oim repellendum.

Confito. Ideo cōfidere de his le dic q̄ nō spēte h circūuen ti errabāt. Et iō oīsa mō vera via facile cre dit eos reuerti.

Conturbat. vt s̄. mutato ordine de spiritalibz sitis. carna les. Quicunq̄ ē il le. Occulte inquam petz la cerat. cui supra in facie se restitisse sc̄p sit. q̄ nō recto pede in cesserit ad enāgelij ve ritatē. Sed nec paul? taz prociac maledicto de ecclē p̄ncipe loq̄re tur. nec petr? dign? vt portaret iudiciū ecclē

Et q̄ arbitrādū est de alio qd̄a dici q̄ vel cū aplis fuerat. vel dū dēa vene rat. vel ex phariseis crediderat. vel aliq̄s magn? sic apud galathas estimā tus vt portet iudiciū ecclē sic perturbat.

Ego autem. Inponebatur ei a pseudo q̄ alibi circūcisiōnem p̄dica ret. sed non eis facile sententiam suaz aperire vellet. Quid ad huc persecu. zc. Persecutōes enī creberrimas sustinuit a iudeis. eo q̄ doceret credētes de iudeis non debere circūcidi.

Scandalū crucis. Aug. Scandalum erat iudeis p̄dicatio crucis. quia sabbatum et circūcisiōnem euacuabat. Si vero admitteret circūcisi onem non esset eis scandalum et pacifici essent.

Utinā et absc. Ipi vos cōturbāt s̄ vtinā abscidātur. nō carnalit s̄ vi generādi pedāt i vob. vel i alijs nihil pficiāt. nō solū circūcisi s̄ abscisi. vt nullā oīno generādi potētā habeāt. et merito h opto ne vos redigāt i sui tutē legis. Vos enī vocati estis a deo in liber.

Abscidātur. Elegātī ab igno bonū optat. sūt ei spadones. p̄t. r. c. Ne liber. in occa. Sēl? ē. Caute ne audito noie libertatis ipune

Et q̄ arbitrādū est de alio qd̄a dici q̄ vel cū aplis fuerat. vel dū dēa vene rat. vel ex phariseis crediderat. vel aliq̄s magn? sic apud galathas estimā tus vt portet iudiciū ecclē sic perturbat.

Ego autem. Inponebatur ei a pseudo q̄ alibi circūcisiōnem p̄dica ret. sed non eis facile sententiam suaz aperire vellet. Quid ad huc persecu. zc. Persecutōes enī creberrimas sustinuit a iudeis. eo q̄ doceret credētes de iudeis non debere circūcidi.

Scandalū crucis. Aug. Scandalum erat iudeis p̄dicatio crucis. quia sabbatum et circūcisiōnem euacuabat. Si vero admitteret circūcisi onem non esset eis scandalum et pacifici essent.

Utinā et absc. Ipi vos cōturbāt s̄ vtinā abscidātur. nō carnalit s̄ vi generādi pedāt i vob. vel i alijs nihil pficiāt. nō solū circūcisi s̄ abscisi. vt nullā oīno generādi potētā habeāt. et merito h opto ne vos redigāt i sui tutē legis. Vos enī vocati estis a deo in liber.

Abscidātur. Elegātī ab igno bonū optat. sūt ei spadones. p̄t. r. c. Ne liber. in occa. Sēl? ē. Caute ne audito noie libertatis ipune

vobis peccandum esse arbitremini

Sed per charitate spūs. Aug. Nō per affectus carnis charitas habēda ē sed per spiritum

Omnis lex. Aug. Nam 7 illa que ad bonos mores pertinent 7 illa que in sacris sunt cū bñ a liberis intelliguntur nec carnaliter obseruantura seruis ad charitatem referantur necesse est.

Diliges pro-

ximū. Aug. Hoc sc̄p-

tum ē in leuitico in q̄

recte dicit impleri legē

vnīuersam cū tñ duo

sint p̄cepta charitatis

in quib⁹ tota lex p̄d̄z

7 p̄betz qz dilectio

dei in dilectione pximi

cōtinetur 7 ideo i hoc

p̄cepto p̄fectio salutis

est qz sine pxio nō dili-

gitur deus. Qui ei nō

diligit proximū suum

quē videt deū quē nō

videt quō pōt dilige-

re. Cū igit vtrūqz p̄z-

ceptū ita sit vt neqz

sine altero possit tene-

ri vnu 7 eoz sufficit cō-

memorare.

Sicut teipsum

Aug. Sicut se nō pōt

proximū diligere qui

nō diligit se. Se autē

non diligit q̄ diligit i-

quitatem. Qui ei di-

ligit iniquitatem odit a-

nimam suam.

Comeditis v-

traminamini crimina

vobis inuicem impo-

nentis.

Ne abiucē cō-

sumamini. Per sc̄p-

ma christiane religio-

nis p̄ vanā gl̄iam va-

nāqz victoriā mutata

occasione charitatis

hoc eorum vicium teti-

git qz dissensio inimi-

ca ē dilectōis. Hoc ei

maxime vicio cōtentō-

nis 7 inuidiē p̄micio-

sa inter eos iurgia nu-

triantur quib⁹ con-

sumitur societas 7 vi-

ta.

Dico autē in chri-

sto. Dicit q̄ suffici-

ens sit fides xpi sine le-

ge qz per eam carnem

vincunt 7 ei opa 7 se quātur spiritū q̄si dicat. Ne detis libertatem in occa-

sionem carnis sed per charitatem spiritus seruite. Hoc autem dico posse

esse vobis i christo 7 nunquam aliter.

Nō perficietis. Non ait non feceritis vel non habueritis quia ea

non habere non poterant. Sed non perficietis id est nō opera eorum cō-

sensu voluntatis implebitis.

Laro enī cōcupiscit zc. Aug. Caro dicta ē cōcupiscere qz sc̄dm

ipsa agit aīa sicut aūris d̄z audire 7 ocul⁹ videre cū pot⁹ aīa 7 p̄ aurē au-

diat 7 per oculū videat. Caro ei nihil nisi p̄ aīaz cōcupiscit. S̄ cōcupiscere

d̄z cū aīa carnali cōcupiscētia sp̄ni reluctat. Ipi⁹ ei carnal⁹ cōcupiscētia nō est

in aīa sola nec i carne sola ex vtroqz ei fit qz sine vtroqz delatō nulla sc̄dit

De si spū d. n. e. f. l. Hiero. ad aug. Ex quo apparet qz sub lege est nō

dilpenlatiue s̄ vere vt tu intelligas eū sp̄m sanctum non habere.

Non estis sub. l. Hoc cō modū iā habetis 7 iō hęc pars eligenda

que procedit ex spiritu 7 quia tunc liberi

per charitatem spiritus seruite inuicē

7 ideo caritas habenda 7 Id est

vno p̄cepto charitatis quia qui illud p̄ceptū

implet nec mala agit 7 quantum potest bona facit

Omnis enim lex in vno sermone

impletur. Diliges proximum tu

um sicut teipsum. Si inuicem

mordeas 7 cōcedis videte ne ab

inuicem consumamini. Dico au-

tem in christo. Spiritu ambulate

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

7 desideria carnis non perficietis

Quos dñabiliter dicit ee sub lege. qz reos facit lex non implentes legē dum nescientes gratiam de se presumunt.

Aug. De natura 7 gr̄a. Sub lege ē q̄ timore non amore abstinet a ma-
lorens in voluntate.

Idē in eodē. Sub lege q̄ timores incutit nō amorē.

uitus. veneficia. inuicitię. contē

tionē. emulatiōes. iurg. iurg. dis-

ensiones. sectę. inuidię. homici-

dia. ebrietates. comestiones. et

his similia: que p̄dico vobis sicut

prędixi quoniam qui talia agunt

regnum dei non consequentur.

fructus autem spiritus est chari-

tas. gaudiū. pax. patientia. lon-

ganimitas. bonitas. benignitas.

manuetudo. fides. modestia. cō-

tinētia. castitas. aduersus huius-

modi non est lex. Qui autem sūt

christi: carnem suaz crucifixerunt

cum vicijs 7 concupiscentijs. Si

non efficiamur inanis glorię cu-

pidi. inuicem prouocantes: inui-

cem inuidentis.

// C. // VI.

Aug. Hęc oīa nō

ad voluntatem carnis

sed vicia sunt an mi.

Crederetiam omnia

mala accidere aning

ex carne: erro: ē ne ab

bis omnibus mīdem?

dyabolum. qui carnē

non habet. Sed nec ē

carnis totū hominem

significauit. q̄ viuēdo

sc̄dm se in hęc cadit.

Nō ē habēdo carnez

h̄ viuēdo fm se. i. fm

hoiem fact⁹ ē hō sillis

diabolo qz 7 ille fm se

viuere voluit. qm i ve

ritate nō stetit.

Regnū dei non

cō. Aug. Null⁹ medi

ul loq̄. vt nō sit i sup

plicio: q̄ n̄ erit i regno

Charitas. Ca-

put p̄milit. vñ mēbra

sequuntur. Non bene

gandet. qui nō diligit

bonum vnde gandet

Non habet p̄cezes ve

ram cum aliquo: nisi

eum diligit. Non est

longanimis p̄seuerā

ter expectando. nisi fer

neat diligendo. Non

est benignus. nisi dili

gat cui opitulat. Nō

est bon⁹ nisi diligēdo

Non fidelis salubrit

nisi ea fide. que per d

lectionem operatur.

Nō est mansuetus q̄

dilectione non mode

ratur. Non continet

se quis ab eo vnde tur

patur. nisi diligit vñ

honestatur. Verita

ḡ charitatē sic spe cō

mendat. quasi sola sit

p̄cipienda que non

potest haberi sine cere

ris quibus homo effi

citur bonus.

Baudiū. Puri

tas conscientię. Vñ

de. Non ē impijs gau

dere dicit dominus.

Qui autē. Quasi contra malos posita est lex. Bonis autem posita ē

cruz. Quod ita ait. Qui autē zc.

Larnē suam cruci. cū vi. zc. Aug. in sermone de quadrage. Con-

gruit enim nostrę deuotioni. vt qui domini crucifixi passionem celebram⁹

reprimendarum carnalium voluptatum crucem nobis faciamus. In hac

quidem cruce semper in hac vita debet pendere christianus. vt sit fixus da-

uis 7 p̄ceptis iusticię. vt christus in cruce clauis confixus fuit.

Si spū vi. Quod communiter supra dixit. ad istos quibus scribit re-

torquet 7 se eis connumerat. per hoc ostendens se non dicer e eis quod ipse

non velit seruare. Quasi. Non dico vobis quod ipse nolim.

Inanis glorię. Que est velle vincere vbi p̄mium non est.

Inuidētēs. Sciendum. quia cum per omne viciū antiqui hostis

virtus humano cordi infundatur. in zelo inuidię tota sua viscera serpens

sentit. et in hac imprimenda malicia quasi postea mouit. zelus iste modum non habet permanens in griter sine fine. cum alia scelera finiuntur. Quatoque ille cui inuidetur successu meliore profecerit tanto inuidus in manus incendi um litioris ignibus inardescit. Hinc vultus minax. toru aspectus. palloz in facie. tremor in labijs. stridor in dentibus. verba rabida. et effrenata conuicia. et manus ad violentiam prompta. et si gladio interim vacua. odio ta men furiatz mentis est armata.

C. VI.

Freres estis pre. Bactenus toti ecclesie improbando legem. et commendando gratiam. modo ad platos qualiter tractent subditos. scilicet leniter. quia fratres. et superiores.

In aliquo delicto. Aug. Delictum est declinare a bono. Peccatum est facere malum. Vel delictum quod ignorant fit. Peccatum quod a sciente. Tamen indifferenter ponuntur. Preoccupatio est dum vel ad horam non videtur quod faciendum sit. vel qui viderit vitium vel malum fiat cum latet veritas. et compellit infirmitas.

Lenitatis. Resi aliter fecerit non patitur se argui. sed defendere se incipit ne turpis videatur.

Consideras te ipsum. Aug. Nihil ad misericordiam sic inclinatur. quod proprium periculi cogitatio.

Et sic adim. te. Aug. Id est. charitatem. Et charitate enim christi peccata nostra tollit. qui etiam precepit. ut nos inuicem diligamus.

Nihil. Comparat de spiritualis. qui totum dat gratia.

Seipsum seducit. Non enim seducunt laudatores eius sed ipse potest. quia cum ipse sit prior quam illi. manulit se in illis querere quam in seipso.

Probet. Diligenter inspiciat. Opus suum. non peccatum alterius. ut pharisaeus qui dixit. Non sicut ceteri hominum. quod non re fallaciter iustitiam habebit. Id est. in conscientia sua pura. Gloria habebit. Id est. gloriabitur et gaudebit.

Et non in altero. Id est. in alteri laude. scilicet alter enim laudat. Qui ei conscientiam boni operis habet. non debet de hoc apud alios gloriari. et laudem suam foras fundere. sed in semetipso humiliter gloriari.

Vel ita. Et sic. Id est. si actus suos consideret sciens neminem debere gloriari se habere mundum cor. In semetipso.

Et sic in semetipso. Aug. Ambro. Id est. si actus nostros considerare nullo nos anteponimus. nec quemquam indicamus. Vere iustus alterius sibi preponit. quia plus sua mala scit quam alterius. quorum cognitio sibi gloria est. Gaudet enim dum cognoscit morbum suum. quem sanare desiderat.

Unusquisque onus suum. Non inquinatur quod alieno peccato. Alter alterius onera portate. Alia reddede deo rationis de quibus hic. Contra eos qui putant homines alienis inquinari peccatis. dicit. Unusquisque contra seipsum. Contra negligentes qui nullum curant corrigere. securi quod alienis non contaminentur peccatis. dicit. inuicem onera portate. Onera infirmitatis inuicem portate. dum lenitate iram alteri sustinemus. et dum ei qui legit si petit indulgentiam.

Hiero. Vel ponus intelligitur bonum et malum opus. In scripturis enim onus et in bona et in mala preter accipitur. Et sic unusquisque bonus vel malus. Portabit onus suum. id est. mercedem operum suorum referet.

Hoc non faciatis quod dixi. si si preoccupatus

Katres et si

Quasi impudenter lapsus si ve nequeat vitare. nec mirum. quia homo si non vsu quotidiano peccans

preoccupatus fuerit homo in alio non ideo despicit eum

quo delicto: vos qui spirituales

si non per singula peccata diffluentem. et si alio quando labatur. si rationabiliter et leniter estis huiusmodi instruite in spiritu

si. Ita scilicet ut dixi si tu quisque si quod et tu fragilitate lenitatis. Consideras te ipsum

si ne deo permittente in simile cadas si leniter instruite. et subuenite orationibus et aliis modis ne et tu temperis. Alter alterius quasi vestra sit sarcina

onera portate: et sic adimplebitis si charitate si qui peccata nostra tollit si Ita facite. Nam si quis alter fecerit seipsum seducit et hoc est: si in mente sua superbe iudicat.

legem christi. Nam si quis existimat se aliquid esse cum nichil sit: si diuidit si a veritate si non ita putet alius. sed potius

ipse se seducit Opus autem suum si si actus suos consideret. sciens si quid boni habet se a deo accepisse et si quid mali a se non a deo fore: si ve de quod in eo est gloria eius et nihil aliud probet vnusquisque et sic in semetipso pure conscientie si in sur et non in alterius consideratione.

so tantum gloriari habebit et non in altero. Unusquisque enim onus

Licitet. Vel bona sua faciat ei coram. et ne excuset. quod de non potest falli. Hiero. Usuratum ei preceptum est. et predicatori ubi dei prebeat necessaria ille cui predicatur. Que boni appellat de recte signauit. Sicut et dominus in euangelio cum discipulis loquens ait. Cum mali sitis nostris bona dare filii. ve. quidam autem quidam obtendere paupertatem. et preceptum velle eludere addidit. Poli er. de us non iri. Q. Nemo se vane excuset. quod de non potest falli. Sicut ei corda vicia non igrat facultates. Excusatio veri filii hominum potest placare. deum non potest fallere.

Communicet. Hoc ad subditos. plati ita Is autem qui cathetizatur. i. instruitur et si solo verbo non exprobo. ceteri in omnibus bonis qui ille dicit. i. omnes se ei exhibeat recipiendo. et ope implendo. Et ne quis dicat. non debeo agere nisi quod in illo video. Subdit. Noli te errare. quod error est. Ambrosio. Et si inde a pud homines vos excusatis. de non potest falli. ve re non fallitur. quod red det pro meritis. Et hoc est. Que cum seminauerit homo.

Qui seminat in carne. addit sua. Cum vero dicit. In spiritu. Non addit suo. Quia semine carnale ex homine est. Semine vero spirituale ex spiritu dei est. Desis vero homo in fine permittitur. Ideoque in seminando perseverantia opus est.

In carne in spiritu. Ambro. Hoc ex spiritu constat et carne. Ideo de vtroque seminat. porro homo etiam christi annis ad preparationem spiritus sancti caro est.

Qui autem se in spiritu. Hiero. Aug. Id est. qui spiritui dat assensum ex fide cum charitate seruando iustitiam et legem spiritualiter intelligendo.

Non deficiamus. Si homo non imposuerit finem operi. nec de imponit remunerationi. Quantum seminauerimus in operibus. tantum metemus in fructibus. Et quantum auaritia inquirentis se dilatauerit. tantum se aperiet ad premium manus retribuuntis. quia sic recipiet quisque quomodo do facit. quia qui fortis erit ad seminandum. fortis erit ad metendum.

Tempore suo. Non statim deus facit quidquid ad salutem oratur nec ideo negat. quia differt. sed tempore suo. id est. congruo prestat.

Dum tempus habemus. Tempus seminandi est presens vita qua currimus. In hac licet nobis quod volumus seminare. Cum vero transierit. tempus operandi aufertur. Unde operamini dum dies est. veniet nox quando iam nullus poterit operari.

Ad oes. Ambro. Hiero. Omnibus impendenda est misericordia. In quo proponendi sunt iusti qui sunt ex fide. Omnibus etiam inimicis nostris qui scelerati sunt persequentes ecclesiam. testis est dominus. benefacite his qui oderunt vos. diligite inimicos vestros. quia et ipsi homines. quibus in hoc dominus pluit et solem dat. Aug. Dicit tamen scriptura. da misericordiam. et ne suscipias peccatorem. Et impijs et peccatoribus redde vindictam bene fac humili. et ne dederis impio. quia altissimus odio habet peccatores et impijs reddet vindictam. Quod est. ne cuiquam ideo bene facias quia peccator est. sed quia homo. ut non sis ad vindicandum remissus. nec ad subueniendum inhumanus. Odias in illo quod deus odit. id est. quod malum est et corripe et persequere ut perimas. et conserua quod homo est. Et non suscipias ut velis saluum in eo quod malus est. et ne dederis per hoc quod malus est. si quod homo. ut nulli homini claudatur misericordia. nulli peccato relaxetur impietas. persequamur ergo in malis propriis iniquitatem. misericordiam in eis de

Metet. Quoniam qui seminat in carne de carne et metet in carne. Qui autem seminat in spiritu de spiritu metet vitam eternam

Quasi. ita se habeant prelati erga subditos et subditi erga prelatos. ut dixi. vtriusque autem scilicet prelati et subditi si alias deficiamus

Bonum autem facientes non deficiamus. si non debet deficere operatio. qui non deficiet in metendo. si oportuno et conuenienti

Stuamur. tempore enim in suo metemus. Ergo dum in hac vita si ve sit perfecta dilectio

tempus habemus. operemur bonum si Qui sunt de familia nostra per fidem.

ad oes. maxie autem ad domesticos

communem condicionem.

Ad omnes. Augustinus. Omnibus enim pari dilectione vita eterna optanda est. et si non omnibus eadem possunt exhiberi dilectionis officia que fratribus sunt maxime exhibenda. Ambrosius. Hieronymus. Quia faciliores et propensiores in bono circa fratres esse debemus. quia sumus inuicem membra. Si enim in cunctos liberalitatis frena laxantur. maxime in domesticos fidei. i. christianos qui habent eundem patrem. eiusdemque magistrum appellatione censentur.

Omnibus ergo impedita est misericordia in quo proponendi sunt iusti. qui sunt ex fide.

Aug. de doctrina christi. Omnis peccator in quantum peccator est. non est diligendus. Et omnis homo in quantum homo est diligendus est propter deum. deus vero propter seipsum. Et si deus propter se omni homine amplius diligendus est. Amplius quisque deum debet diligere quam seipsum. Item amplius alius homo diligendus est quam corpus nostrum. quia propter deum omnia ista diligenda sunt. et potest nobiscum alio homo deo perfrui. quod non potest corpus. Omnes autem homines eque diligendi sunt. Sed cum omnibus prodesse non possis. his potissime consulendum est. qui pro locorum et temporum vel quarumlibet rerum opportunitatibus constrictius tibi iunguntur.

Uidetis autem Augustinus. Postquam ad moralia opera exhortatus est. redit ad illud unde prius agebatur. De salicet. legales obseruantie teneantur. Hieronymus. Ne quis autem sub nomine eius fallat incautos cauet finem epistolam. annis sue annotatione complens. Ab hoc enim loco manu sua usque ad finem scripsit.

Di cogunt. Ambrosius. Ipsi erant pseudo. qui sic christum predicabant ut legem seruandam docerent. Crucem predicabant: ut a fidelibus questum habeant. legem: ut iudeis placeant.

Ut crucis christi persecutorem. Hieronymus. Forte hoc ideo dicit. quia romani imperatores Cains cesar. et octavianus et augustus leges promulgauerunt ut iudei ubique essent proprio ritu uiuerent et patriis ceremonijs deseruirent. Quicunque enim circuncisus erat. licet in christum crederet. quasi iudeus habebatur in gentibus. Qui vero incircuncisus se non esse iudeum preputio preferbat. persecutionibus tam gentiliis quam iudeorum fiebat obnoxius. Has igitur persecutiones qui galathas deprauauerant. declinare cupientes. circuncisionem pro defensione discipulis psuadebant. Quia nec iudei persequi eos poterant. nec gentiles quos uidebant et profelitos circuncidere. et ipsos legalia seruare.

Ab sit gloriari nisi in cruce. Aug. Ideo crux in fronte creditur ubi est sedes uerecundie figuratur. ut de nomine eius fides non erubescat. et magis dei gloriam quam hominum diligat. Signum ueteris testamenti circuncisio in latenti carne. signum noui crux in libera fronte ibi enim occultatio hic reuelatio est. Illud sub uelamine. hoc est in facie. Crucem autem ut in ea gloriemur dominus suo gestans humero pro uirga regni nobis commendauit. Hoc ergo obprobrium et deformitatem christi non erubescamus

ut firmiter predicta teneatis fidei. Uidetis autem quibus literis scripsi uobis mea manu.

Quicunque enim uolunt placere in carne. hi cogunt uos circuncidari. ut crucis christi persecuti onem non patiantur. Neque enim qui circuncidantur legem custodiunt. sed uolunt uos circuncidari: ut

in carne uestra glorietur. Michi autem absit gloriari nisi in cruce domini nostri ihesu christi: per quem mihi mundus crucifixus est et ego mundo. In christo enim ihesu neque circuncisio aliquid ualet.

sed ueneremur. Non est enim magnum in sapientia dei uel maiestate uel potestate gloriari. sed in cruce. unde impius insultat. et irridet philosophus.

Mibi mundus crucifixus est. Aug. Contigit plerumque ut homo mundum mente non teneat. Sed tamen mundus cum in suis occupationibus astringit. et mortuus est homo mundo. et mundus quasi uiuus eum conspicit. dum alio intentum in suis actibus rapere contendit. sed ne paulus mundum cupit. nec mundus eum. ut in duobus mortuis neuter uideat. quia igitur nec paulus mundi gloriam querebat. nec a mundi gloria ipse querebatur. Ideo et se mundo et mundum sibi crucifixum gloriatur.

Et ego mundo. Nec ego in mundo aliquid cupio. nec ipse suus aliquid in me cognoscit. Sicut dominus ait: Venit enim princeps mundi huius et in me non habet quicquam.

Super illos et super israhel. Duas partes hic significauit super quas manet pax et misericordia dei. scilicet fidelium et iudeorum credentium.

De cetero. Rō uult per turbulenta contentiones tedium sibi fieri de re quantum satis erat exposita. ut sicut in greco legitur. De cetero. Remo in laborem exhibeat. uel prestet saltem ut rursus in uobis necessitatem habeam laborandi.

Aug. Hieronymus. Laborem enim prestat magistro. qui aliter scribit quam docuit.

Stigmata. Aug. Stigma est punctum uel nota aliquo ferro facta. Stigmata ergo

appellat. quasi notas penarum de persecutionibus quas patiebatur. Et est sensus. ideo non debet mihi fieri molestia. quia ego habeo alios confictus. et certamina que in persecutionibus quas patior. mecum decertant.

Gratia domini. Conclusio epistole quasi subscriptio. qua et in non nullis alijs epistolis uisitur. Quasi ut predicta teneatis. Gratia. Non uisensio non legis seruitus. non rixa. non iurgium.

Ephesii sunt asiani. Hi per paulum non fundati sunt confirmati in fide. firmiter in ea steterant. et bonis operibus. His scribit a roma de carcere per tichicum confortatoriam epistolam. cum ulterius non esset eos uisurus. Sciens eos bonos non arguit de culpa. Sed ne relabantur timendum erat et quia nullus est a deo perfectus qui crescere non possit. hortatur ad uirtutem. et ne recedant pro suis tribulationibus teneantque suas ordinationes. Hunc uero perfectum erigat in tumorem. ostendit de quo statim ad quam dignitatem uocati sunt. dicens omnia eis uel apostolis ipsis uel toto humano generi beneficia per solam gratiam data. Est igitur intentio apostoli ephefios in bonis habitis confirmare. et ad uirtuosa prouocare. nec uon ad bu militatem gratiarumque actionem.

Epistola ad galathas explicat. Argumentum in Epistola ad ephesios incipit.

Ephesii sunt asiani. hi accepto uerbo ueritatis perstiterunt in fide. Nos collaudat apostolus scribens eis ab urbe roma de carcere. per tichicum diaconum

appellat. quasi notas penarum de persecutionibus quas patiebatur. Et est sensus. ideo non debet mihi fieri molestia. quia ego habeo alios confictus. et certamina que in persecutionibus quas patior. mecum decertant.

Gratia domini. Conclusio epistole quasi subscriptio. qua et in non nullis alijs epistolis uisitur. Quasi ut predicta teneatis. Gratia. Non uisensio non legis seruitus. non rixa. non iurgium.

Ephesii sunt asiani. Hi per paulum non fundati sunt confirmati in fide. firmiter in ea steterant. et bonis operibus. His scribit a roma de carcere per tichicum confortatoriam epistolam. cum ulterius non esset eos uisurus. Sciens eos bonos non arguit de culpa. Sed ne relabantur timendum erat et quia nullus est a deo perfectus qui crescere non possit. hortatur ad uirtutem. et ne recedant pro suis tribulationibus teneantque suas ordinationes. Hunc uero perfectum erigat in tumorem. ostendit de quo statim ad quam dignitatem uocati sunt. dicens omnia eis uel apostolis ipsis uel toto humano generi beneficia per solam gratiam data. Est igitur intentio apostoli ephefios in bonis habitis confirmare. et ad uirtuosa prouocare. nec uon ad bu militatem gratiarumque actionem.

Epistola ad galathas explicat. Argumentum in Epistola ad ephesios incipit.

Ephesii sunt asiani. hi accepto uerbo ueritatis perstiterunt in fide. Nos collaudat apostolus scribens eis ab urbe roma de carcere. per tichicum diaconum